

**STRATEŠKI RAZVOJNI
PROGRAM
OPĆINE VRBJE
2015. - 2020.**

Dokument izradila tvrtka:

Educatorium d. o. o.
A. G. Matoša 5, 44330 Novska
M +385 (0)95/386-2814
e-mail: educatorium.novska@gmail.com

Zahvala sudionicima na aktivnom doprinosu u izradi dokumenta:

Igor Jurišić, načelnik Općine Vrbje

Mladen Konjević, zamjenik načelnika

Stjepan Babić, predsjednik Općinskog vijeća

Željko Jurašinović, član Općinskog vijeća

Milan Bakić, član Općinskog vijeća

Mihael Stipić, član Općinskog vijeća

Dragan Matijević, član Općinskog vijeća

Ivan Gubić, član Općinskog vijeća

Milan Brkanac, član Općinskog vijeća

Davor Dubinko, član Općinskog vijeća

Josip Čaić, član Općinskog vijeća

Slavko Karakašić, član Općinskog vijeća

Stjepan Matijević, član Općinskog vijeća

Vesna Abrić, tajnica

SADRŽAJ

UVOD.....	5
ANALIZA OKRUŽENJA.....	6
1. POVIJEST NASTANKA	7
2. GEOSTRATEŠKI POLOŽAJ	8
3. RELJEF	9
4. STANOVNIŠTVO	10
5. GOSPODARSTVO.....	13
5.1. Osnovni pokazatelji gospodarske razvijenosti.....	13
5.2. MSP i obrtništvo	14
5.3. Zaposlenost i nezaposlenost	18
5.4. Infrastruktura u funkciji razvoja gospodarstva.....	20
6. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO.....	21
7. TURIZAM.....	24
7.1. Javna turistička infrastruktura.....	24
7.2. Smještajni i ugostiteljski kapaciteti	26
7.3. Manifestacije i događanja	27
8. PROMETNA INFRASTRUKTURA.....	32
8.1. Cestovni promet	32
8.2. Riječni promet	36
8.3. Zračni promet	37
9. INFRASTRUKTURA	38
9.1. Sustav odvodnje otpadnih i oborinskih voda	38
9.2. Vodoopskrbni sustav	38
9.3. Elektroenergetski sustav	39
9.3.1. Javna rasvjeta	40
9.4. Telekomunikacijska infrastruktura	40
9.5. Naftovodi i plinovodi	41
9.6. Postupanje s otpadom.....	42
9.7. Groblja	44
10. POVIJESNA I KULTURNA BAŠTINA	44
11. DRUŠTVENE DJELATNOSTI.....	47
11.1. Javna uprava	47

11.2. Odgoj i obrazovanje.....	48
11.2.1. Predškolski odgoj i obrazovanje	48
11.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje.....	49
11.3. Društvena infrastruktura	52
11.4. Zdravstvo i socijalna skrb.....	58
11.5. Sport i rekreacija	60
12. CIVILNO DRUŠTVO.....	61
12.1. Lokalne akcijske grupe.....	62
STRATEGIJA RAZVOJA DO 2020.	64
1. SWOT ANALIZA	65
2. VIZIJA RAZVOJA.....	71
3. STRATEŠKI CILJEVI.....	72
4. PRIORITETI I MJERE.....	73
5. BAZA PROJEKTNIH IDEJA	100
6. POKAZATELJI UČINKA PROVEDBE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA	103
7. USKLAĐENOST S REGIONALNIM, NACIONALNIM I EU STRATEGIJAMA	104
7.1. EU razina.....	104
7.2. Nacionalna razina	105
7.3. Regionalna razina	109
PROVEDBA STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA	111
1. INSTITUCIONALNI OKVIR I UPRAVLJANJE	112
2. FINANCIJSKI OKVIR 2015. – 2020.	112
3. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE ZA 2015.	114
4. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	115
DODATCI	116
POPIS FOTOGRAFIJA, GRAFIKONA I TABLICA	117
IZVORI PODATAKA, KORIŠTENE PUBLIKACIJE I FOTOGRAFIJE	119

UVOD

Strateško planiranje predstavlja model učinkovitog i kvalitetnog planiranja i upravljanja razvojem lokalne zajednice. Općina Vrbje prepoznala je vrijednost i značaj ovakvog oblika planiranja i upravljanja razvojem svoje sredine, i to na način koji je usklađen sa smjernicama razvoja na regionalnoj i nacionalnoj, pa i na europskoj razini. Strateško planiranje za područje općine Vrbje stoga se bavi ključnim pitanjima koja utječu na zapošljavanje, privlačenje investicija, zaštitu okoliša, infrastrukturnu opremljenost, kulturu, ali i druge važne čimbenike koji su u izravnoj vezi s održivim gospodarskim rastom i razvojem.

Pri izradi ovog razvojnog dokumenta korištena je suvremena participativna EU metodologija strateškog planiranja te kombinirani pristup odozdo-prema-gore (eng. bottom-up) i odozgo-prema-dolje (eng. top-down) čime se planiranje usredotočuje na resurse na koje je moguće utjecati uz uključivanje dionika javnog, privatnog i civilnog sektora s cijelog područja Općine.

Strateško planiranje za lokalni gospodarski razvoj koje svoj temelj pronalazi u samoj lokalnoj zajednici pokazalo se vrlo djelotvornim pri organiziranju lokalnih resursa u stvaranju pozitivne poslovne klime, te podizanju životnog standarda. Njime lokalna samouprava ujedno iskazuje svoja nastojanja za djelotvornim suočavanjem s novim odgovornostima i funkcijama u novom okruženju povezujući se sa svim razvojnim dionicima u zajedničkom dostizanju više razine socio-ekonomskog razvoja.

Strateški razvojni program općine Vrbje izrađen je za razdoblje od 2015. do 2020. godine, te je dinamičnog karaktera što podrazumijeva njegovo kontinuirano ažuriranje, nadopunjavanje i revidiranje sukladno novonastalim okolnostima čime će osigurati svoju uporabnu i praktičnu vrijednost.

ANALIZA OKRUŽENJA

1. POVIJEST NASTANKA

U spomenici Niže pučke škole u Vrbju opisuje se postanak mjesta: „Ljudi su se za Turskog gospodarstva doseljavali u naselje Sičice koje se nalaze zapadno od Vrbja, a odande se raseljavali u Vrbake, mjesto koje nazvaše Vrbje.“ Pretpostavlja se da se radi o razdoblju početka 17. stoljeća jer su Turci u to vrijeme istjerani iz ovog dijela Slavonije.

Prvi spomen imena Vrbja potječe iz 1514. godine, kada se umjesto naselja spominje feudalni posjed. Prvi naziv bio je Vrbščak, koji 1514. godine pripada Deževiću, cerničkih vlastelina. No 1897. godine imenuje se u Vrbje, koje nosi i danas.

Sredinom 18. stoljeća ukidanjem Carske komorske uprave u Slavoniji, te uspostavom vlasti u trima slavonskim županijama: Virovitičkoj, Požeškoj i Srijemskoj, Slavonija je sjedinjena s Hrvatskom i njezine županije padaju pod vlast Hrvatskog sabora i bana. Osnivanjem sjedišta Krajiške pukovnije u Novoj Gradiški dovelo je do velikih promjena na prostoru današnje općine Vrbje. Na rijeci Savi utvrđuje se granica s Turcima, te se stanovništvo vraća u svoja naselja. Tako je 1930. godine Vrbje imalo 30 kuća, a stanovništvo je bilo katoličke vjeroispovijesti. Naselje Sičice broji 15 kuća, dok naselje Bodovaljci 11 kuća.

Godine 1789. osnovana je župa Sv. Josipa u naselju Vrbje, kojoj pripadaju naselja Sičice i Bodovaljci. Također se osniva i župa u naselju Mačkovac, koja je danas druga župa na području općine Vrbje. Kao prvi župnik u župi Vrbje spominje se Luka Klokočević.

Stanovništvo koje je boravilo u ono vrijeme na području današnje Općine je hrvatsko, dok su prvi doseljenici bili Nijemci, Prusi i Česi. Stanovništvo ovog kraja isključivo se bavilo poljoprivredom i stočarstvom, te je zbog blizine granice s Bosnom bilo uključeno u sveukupnu organizaciju Vojne granice. Zbog blizine drvnih resursa, osim poljoprivredom, stanovništvo se bavilo i drvoprerađivačkom djelatnošću.

2. GEOSTRATEŠKI POLOŽAJ

Unutar Brodsko-posavske županije, općina Vrbje kao jedinica lokalne samouprave zauzima zapadni dio prostora s dobrom povezanosti prema centru Županije. S prometno-zemljopisnog gledišta prostor Općine ima vrlo povoljan položaj jer se nalazi na koridorima važne prometne infrastrukture (državne ceste), koji u pravcu istok - zapad tangira sjeverni dio njezinog područja. To su glavni i najznačajniji prometni pravci koji u tom smjeru osiguravaju vezu centralnog dijela Hrvatske s istočnim područjima Republike Hrvatske. Osim prometnih pravaca ovo područje predstavlja i prostor tranzita magistralne energetske infrastrukture (naftovodi, plinovodi i dalekovodi).

Fotografija 1: Položaj općine Vrbje unutar Brodsko-posavske županije

Općina Vrbje smještena je u nizinskom ravničarskom dijelu uz rijeku Savu koja ujedno predstavlja i njezinu južnu granicu. Općina graniči s općinama Davor i Staro Petrovo Selo na istoku, s općinom Rešetari i gradom Nova Gradiška na sjeveru te općinom Stara Gradiška na zapadu. Prostire se na 79,07 km² u okviru kojih se nalazi 7 naselja: Bodovaljci, Dolina, Mačkovac, Savski Bok, Sičice, Visoka Greda i Vrbje.

3. RELJEF

Područje općine Vrbje, s obzirom na njegovu prostornu morfologiju, izrazito diferenciraju dvije prirodno-geografske cjeline: povezan prigorski pojas na sjeveru i prisavska nizina na jugu. Svako od njih odlikuje se posebnim prirodnim obilježjima i pruža različite mogućnosti za društveno-gospodarsko vrednovanje.

Unutar razmatranog područja kao reljefna cjelina prevladava nizinski dio – posavski kraj prema Savi južno od autoceste. U davnoj prošlosti ovaj je prostor prekrivalo Panonsko more, a sadašnje planine (u okolnom prostoru općine Vrbje) srednje Slavonije (Psunj, Dilj, Papuk) stršale su kao otoci i po svom geološkom sastavu ubrajaju se u stara gorja u Europi.

Povlačenjem Panonskog mora ostalo je nizinsko močvarno tlo koje se tijekom nekoliko desetaka tisuća godina zasipalo nanosima rijeka i gorskih potoka, na koji način je nastalo plodno nizinsko područje.

Reljefne prilike prisavske nizine određene su mlađom tektonikom i klimatogenim procesima u pleistocenu i imaju velikog utjecaja na suvremene hidrografske odnose ovoga prostora. Sava je za vrijeme ledenog doba nosila puno materijala i izdizala korito. Sjeverno od riječnog toka u zonama spuštanja stvorene su rubne močvare koje su se djelomično očuvale do najnovijeg vremena. Ovakve prilike u prisavskoj nizini u znatnoj su mjeri izmijenjene. Stalnim uređenjem savskih nasipa, izgradnjom autoceste i proširenjem površina uređenog poljoprivrednog zemljišta izvršena je značajna transformacija prirodno-geografske osnove u smislu odvodnje i melioracija ranije slabo valoriziranih zemljišnih površina.

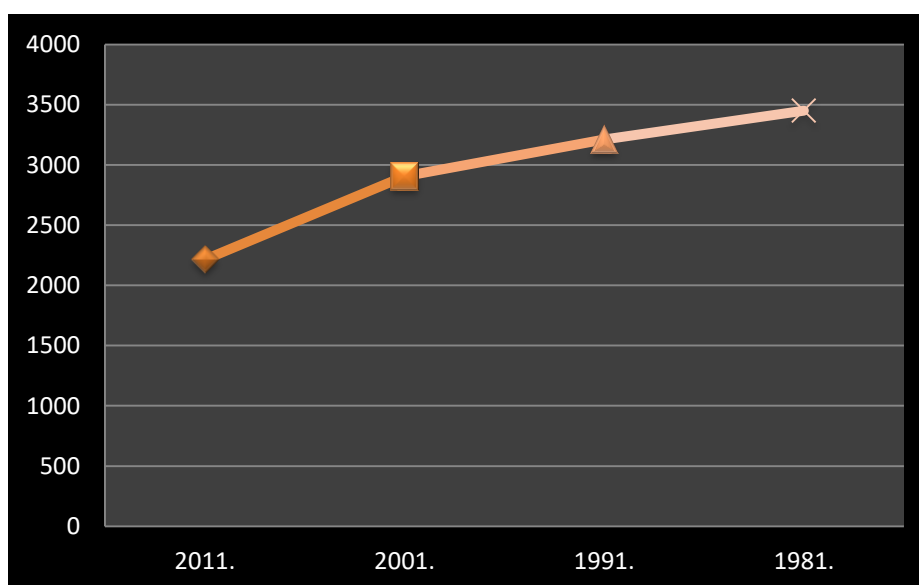
Geološke karakteristike područja ukazuju na prisutnost gotovo svih geoloških razdoblja u formiranju reljefa. Od svih geoloških era kenozoik ima na ovom području najveće rasprostiranje. Razvijeni su samo njegovi mlađi dijelovi (miocen, pliocen i kvartar) koji se odlikuju litološkom raznovrsnošću i fosilnim bogatstvom slojeva. Rasprostranjen je na rubovima gora dok su kvartarne tvorevine u nizinama. Najmlađe kvartarne tvorevine zauzimaju i najveće rasprostranjenje, prvenstveno na prisavskim područjima, a sastoje se od prapora, pijeska i ilovine uz aluvijalne i organogeno-barske sedimente.

U usporedbi s ostalim dijelovima Hrvatske, seizmička i tektonska aktivnost na području općine Vrbje slabije je izražena. Čitav ovaj prostor mogao bi se, na temelju generalno postavljene seizmičke rajonizacije, svrstati u područje s aktivnostima do šestog stupnja MCS ljestvice.

4. STANOVNIŠTVO

Na prostoru općine Vrbje koja obuhvaća površinu od 79,07 km², u okviru 7 naselja prema posljednjem službenom popisu stanovništva iz 2011. godine evidentirano je 2.215 stanovnika, dok gustoća naseljenosti iznosi niskih 27,9 st/km². Analizom ukupnog broja stanovnika iz prethodnih popisnih godina razvidni su negativni demografski pokazatelji, tj. kontinuiran pad broja stanovnika od 1981. godine. Depopulacija područja Općine dijelom je rezultat kretanja stanovništva prema većim urbanim i gospodarskim središtima, ratnih aktivnosti tijekom Domovinskog rata, ali ipak ponajviše vrlo lošom gospodarskom situacijom zbog koje sve veći broj mladih napušta ruralna područja.

Grafikon 1: Ukupan broj stanovnika posljednje četiri popisne godine

Statistički pokazatelji ukazuju da je najveća koncentracija stanovništva na području naselja Bodovaljci, a slijedi naselje Vrbje koje kao administrativno središte karakterizira najveći broj društvenih i javnih funkcija i usluga.

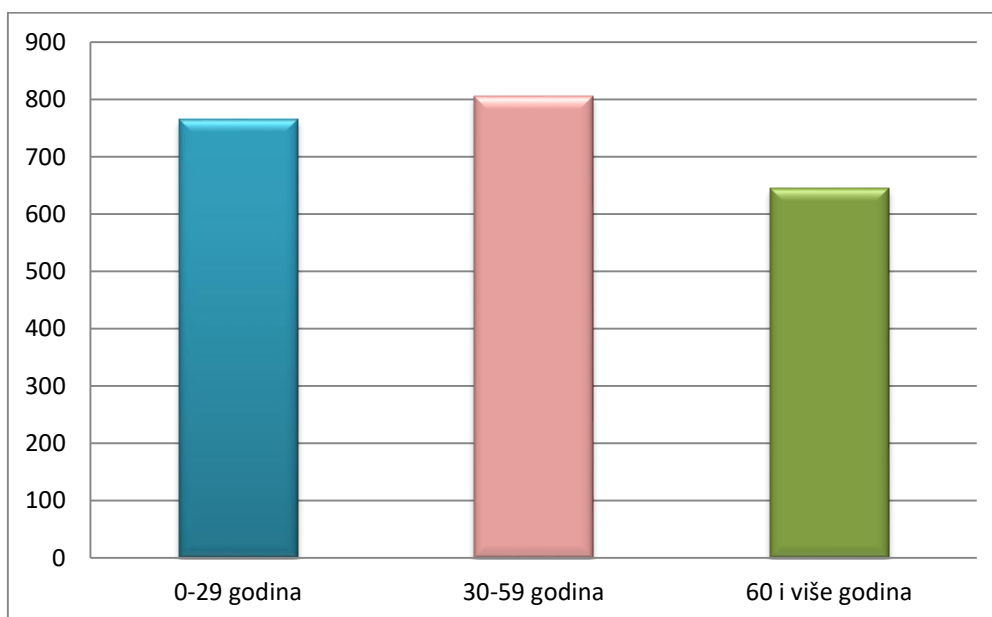

Tablica 1 : Broj stanovnika po naseljima

Naselje	Broj stanovnika
Bodovaljci	552
Dolina	254
Mačkovac	289
Savski Bok	57
Sičice	391
Visoka Greda	217
Vrbje	455

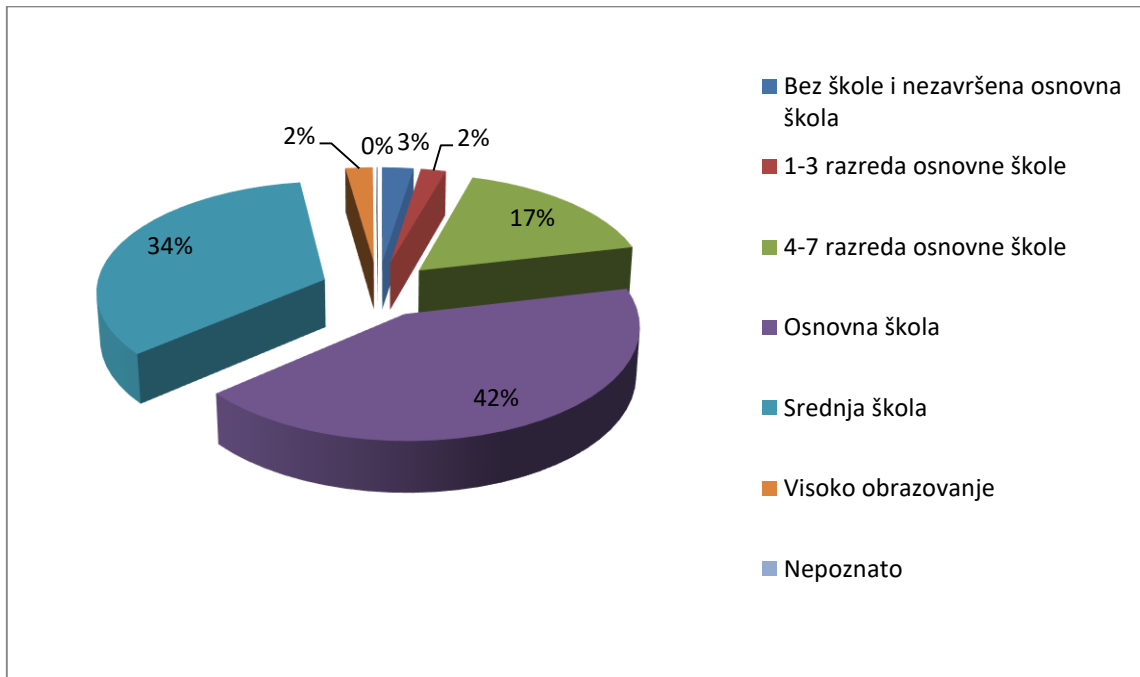
Izvor podataka: DZS, 2011.

U pogledu spolne strukture stanovništva, udio žena u ukupnom broju stanovnika nešto je veći u odnosu na broj muškaraca, te iznosi 51 %.

Grafikon 2: Starosna struktura stanovništva na području Općine

Od ukupno 2.215 stanovnika, radno sposobno stanovništvo u dobi od 15 do 64 godine čini udio od 60 %.

Grafikon 3: Struktura stanovništva prema obrazovanju

Promatrajući strukturu stanovništva prema stupnju završenog formalnog obrazovanja, vidljivo je da najveći udio čini stanovništvo sa završenom osnovnom školom, dok je udio visokoobrazovanog stanovništva vrlo nizak i iznosi tek 2%.

5. GOSPODARSTVO

5.1. Osnovni pokazatelji gospodarske razvijenosti

Kako bi se na što objektivniji način mjerila razina razvijenosti svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u Republici Hrvatskoj uveden je sustav kategorizacije svih teritorijalnih jedinica prema razvijenosti, kako bi se na kvalitetan i održiv način potaknuo razvoj cjelokupnog državnog teritorija. U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN br. 147/14), postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti provodi se svakih pet godina, a tijelo nadležno za provedbu je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se na temelju odstupanja vrijednosti pokazatelja od državnog prosjeka jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstavaju u skupine razvijenosti.

Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u pet skupina:

- u I. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka RH
- u II. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 50 % i 75 % prosjeka RH
- u III. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75 % i 100 % prosjeka RH
- u IV. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 100 % i 125 % prosjeka RH
- u V. skupinu razvrstane su jedinice lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti veća od 125 % prosjeka RH.

Prema stupnju razvijenosti, područje općine Vrbje razvrstano je u I. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 50 % prosjeka Republike Hrvatske, tj. iznosi 34,09 %.

U razdoblju 2010. – 2012. godine, prosječni dohodak po stanovniku na području općine Vrbje iznosio je 11.318 kn, dok je prosječna stopa nezaposlenosti u istom razdoblju iznosila vrlo visokih 42,8 %.

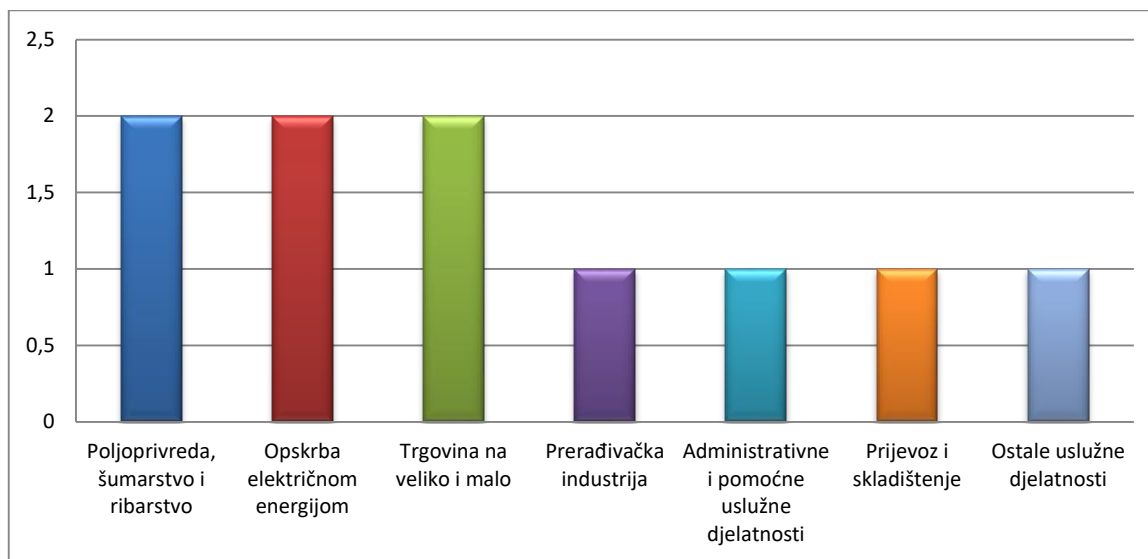
5.2. MSP i obrtništvo

Intenzitet gospodarskih aktivnosti na području općine Vrbje ne može se smatrati zadovoljavajućim, ponajprije zbog dugogodišnje gospodarske stagnacije. Poduzetništvo i obrtništvo uz poljoprivredne djelatnosti čine tradicionalne gospodarske sektore na području Općine. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, na području općine registrirano je 10 aktivnih tvrtki koje zapošljavaju ukupno 9 djelatnika.

Tablica 2: Popis registriranih aktivnih tvrtki na području Općine

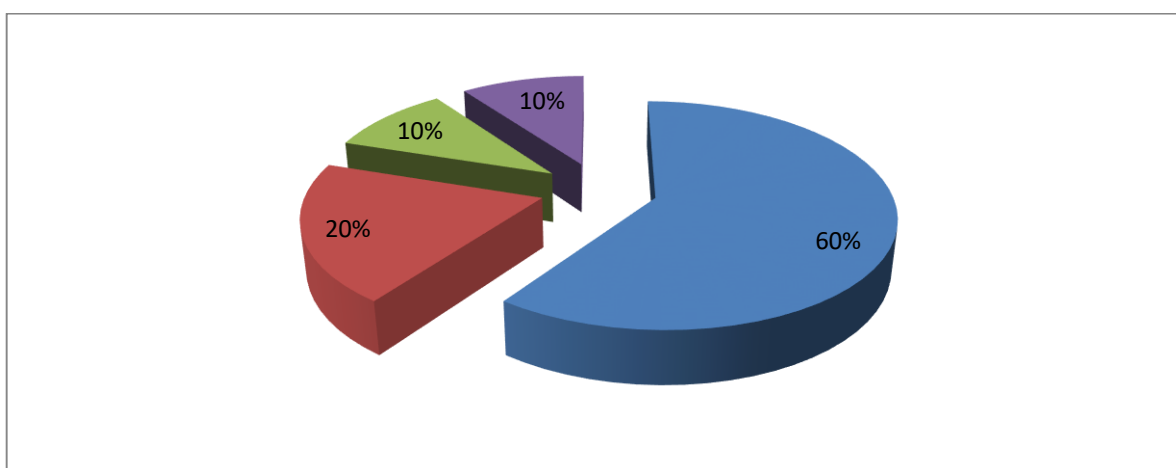
Naziv tvrtke	Adresa	Glavna djelatnost (NKD 2007)	Broj zaposlenih
Fitoing d. o. o.	Braće Radića 17 b, 35423 Vrbje	Proizvodnja električne energije	0
Tomašić d. o. o.	Mačkovac 124, 35423 Vrbje	Oblikovanje i obrada ravnog stakla	1
Pilipović d. o. o.	Kralja Tomislava 48, 35423 Vrbje	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja krajolika	1
EX-SLAVONIJA d. o. o.	Kralja Tomislava 57, 35423 Vrbje	Nespecijalizirana trgovina na veliko	6
Autoprijevoz Zebić d. o. o.	Visoka Greda 84, 35423 Vrbje	Cestovni prijevoz robe	-
Poljoprivredna zadruga Posavina Vrbje	Braće Radića 1, 35423 Vrbje	Mješovita proizvodnja	1
Red Star j. d. o. o.	Ratarska 3, 35423 Vrbje	Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	-
Pilana Radić d. o. o.	Bodovaljci 194, 35423 Vrbje	Proizvodnja električne energije	-
Agroposavina d. o. o.	Sv. Roka 17, 35423 Vrbje	Trgovina na veliko žitaricama, sirovim duhanom, sjemenjem i stočnom hranom	-
Braniteljska poljoprivredno- obrtnička zadruga Bodovaljci	Bodovaljci 1, 35423 Vrbje	Mješovita proizvodnja	0

Izvor podataka: HGK, Registar poslovnih subjekata, 2015.

Grafikon 4: Aktivne tvrtke prema glavnoj djelatnosti

Najveći broj tvrtki s područja općine Vrbje registriran je u djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva; opskrbe električnom energijom, te trgovine na veliko i malo. Prostorni razmještaj tvrtki po naseljima pokazuje da je najveći broj registriran na području naselja Vrbje (60%), slijedi naselje Bodovaljci sa 20% dok je po jedna tvrtka registrirana na području naselja Mačkovac i Visoka Greda.

Grafikon 5: Aktivne tvrtke po naseljima

U pogledu obrtništva, prema podacima Ministarstva poduzetništva i obrta na području općine registrirano je 12 aktivnih obrta.

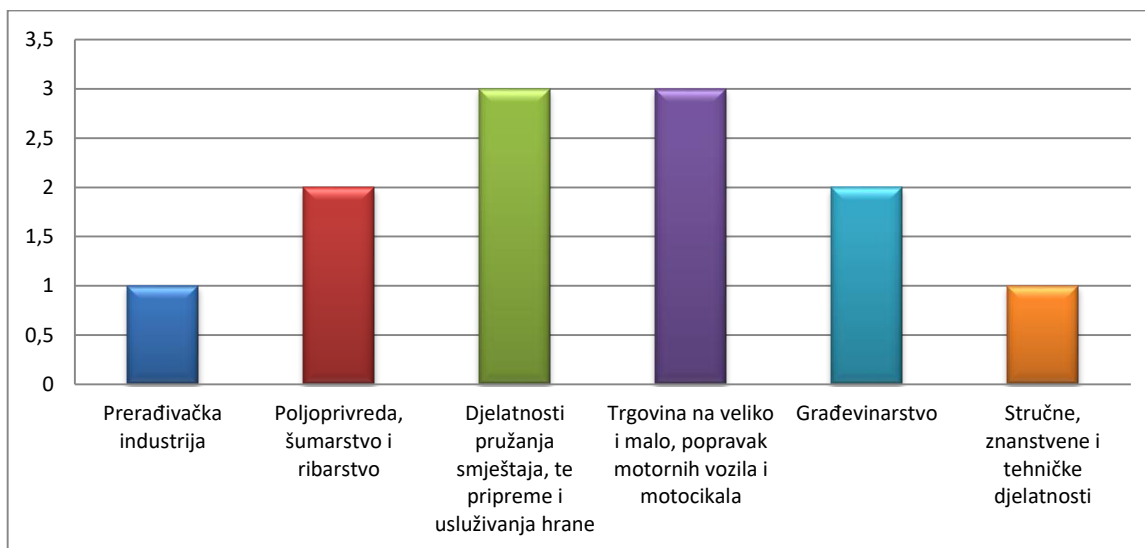
Tablica 3: Popis registriranih aktivnih obrta na području Općine

Naziv obrta	Adresa	Pretežita djelatnost (NKD 2007.)
Agroprodukt, obrt za proizvodnju i trgovinu	Sv. Roka 8, Vrbje	Proizvodnja pripremljene stočne hrane
Breza, obrt za trgovinu i usluge	Sičice 114	Sječa drva
Buffet Panorama	Visoka Greda 1 A	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića
Caffe bar Oaza	Sičice 130	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića
Caffe bar Šport	Bodovaljci 85	Djelatnosti pripreme i usluživanja pića
Dalibor, obrt za trgovinu na malo i veliko	Rokova 5, Vrbje	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima
Knjigovodstveni servis Sekulić	Braće Radića 21, Vrbje	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje
Lim-Roll, postavljanje građevinske limarije	Sv. Roka 20 A, Vrbje	Ostali završni građevinski radovi
Radionica za popravak poljoprivrednih strojeva	Bodovaljci 168	Održavanje i popravak motornih vozila
Ribarski obrt Aleksić	Dolina 101	Slatkovodni ribolov
Vrba, obrt za trgovinu	Rokova 3, Vrbje	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima
Zidarski obrt Jurčević	Vrbje 7 A	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada

Izvor podataka: MINPO, Obrtni registar, 2015.

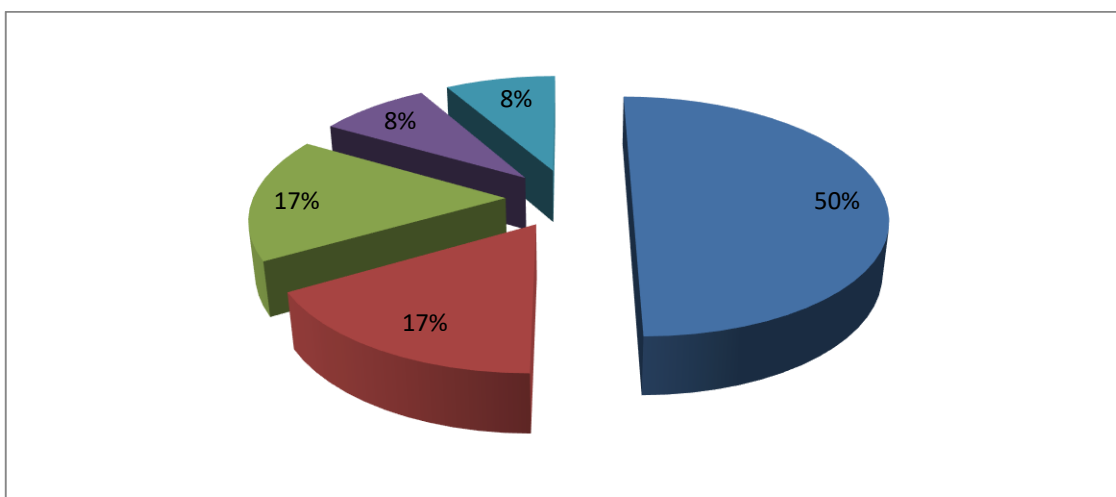

Najveći broj obrta registriran je u djelatnosti trgovine na veliko i malo, te djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane.

Grafikon 6: Aktivni obrti prema djelatnostima

Polovina od ukupnog broja aktivnih obrta smještena je na području naselja Vrbje, dok je tek po jedan obrt registriran na području naselja Dolina i Visoka Greda.

Grafikon 7: Aktivni obrti po naseljima

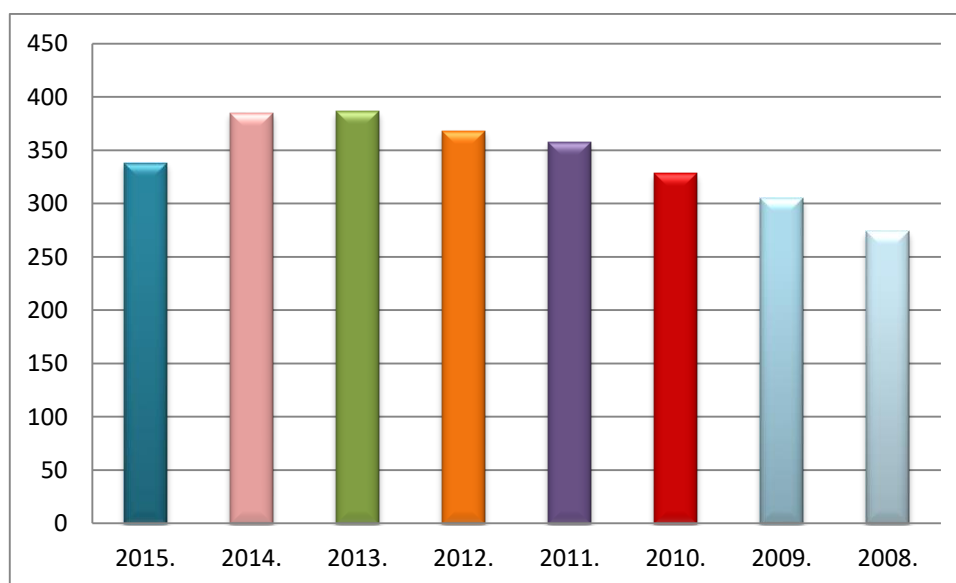
5.3. Zaposlenost i nezaposlenost

Tablica 4: Broj zaposlenih prema osnovi osiguranja

	Broj zaposlenih	Od toga: broj žena
Radnici kod pravnih osoba	43	9
Obrtnici	8	0
Poljoprivrednici	22	3
Samostalne profesionalne djelatnosti	2	0
Radnici kod fizičkih osoba	29	14
Osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	0	0
Osiguranici – produženo osiguranje	0	0
SVEUKUPNO	104	26

Izvor podataka: HZMO, Sektor za ekonomske poslove, 2015.

Visoka stopa nezaposlenosti svakako predstavlja jedan od razvojnih ograničenja općine Vrbje. Kako je vidljivo iz grafikona koji slijedi, od početka ekonomske krize 2008. godine, broj nezaposlenih osoba na području Općine kontinuirano raste, da bi od 2013. godine uslijedio blagi pad nezaposlenosti. Navedeno stanje, nažalost, ne može se povezati s gospodarskim oporavkom, već ponajprije sa sve većim brojem mladih obitelji koji napuštaju ovo područje.

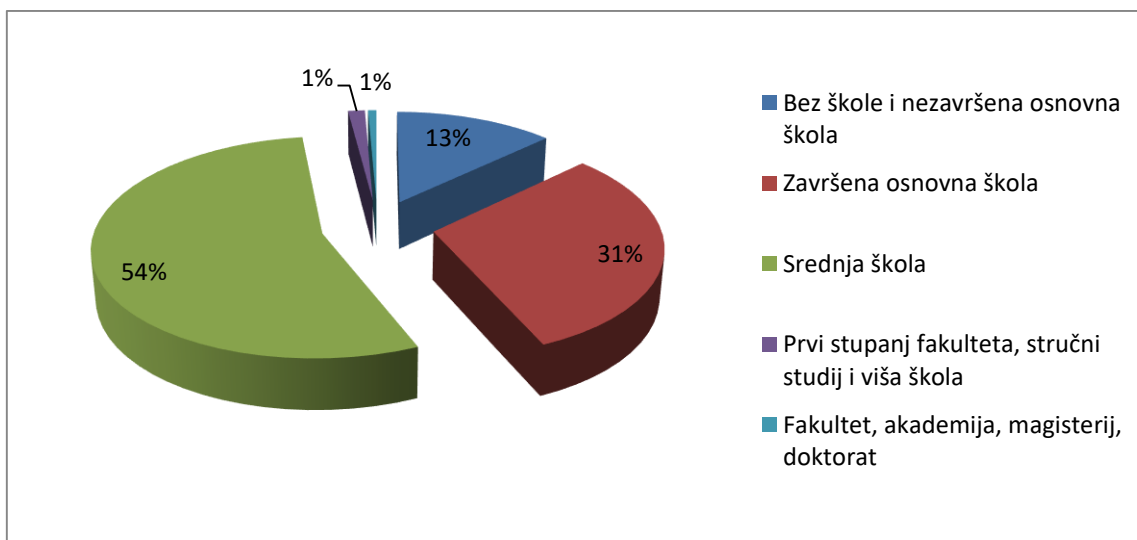
Grafikon 8: Kretanje broja nezaposlenih u razdoblju 2008. – 2015.

Tablica 5: Starosna struktura nezaposlenih

Starosna skupina	Broj nezaposlenih
15 - 19	23
20 - 24	32
25 - 29	28
30 - 34	31
35 - 39	27
40 - 44	34
45 - 49	38
50 - 54	35
55 - 59	31
60 i više	13

Izvor podataka: HZZ, listopad 2015.

Grafikon 9: Obrazovna struktura nezaposlenih osoba

U pogledu strukture nezaposlenih osoba prema vrsti završenog obrazovanja jasno je vidljivo da gotovo 50 % nezaposlenih osoba ima nisku razinu obrazovanja što direktno utječe na njihovu zapošljivost.

5.4. Infrastruktura u funkciji razvoja gospodarstva

Kako bi potaknula razvoj poduzetništva i obrtništva kao pokretačke snage lokalnog gospodarskog razvoja, općina Vrbje definirala je prostor za razvoj gospodarskih djelatnosti na području Općine i to dvije poslovne zone. Model poslovnih zona uobičajena je praksa u razvijenim europskim zemljama s obzirom da se izgradnjom istih sprečava devastacija prostora do koje dovodi izgradnja proizvodnih i skladišnih objekata unutar naselja ili na pojedinačnim parcelama unutar većeg sklopa poljoprivrednog zemljišta. One omogućavaju da se naselja nastave razvijati kao cjeline, te čuvaju poljoprivredne površine kao i ostale prirodne resurse važne za cjelokupni razvoj određenog područja.

Razvojem poslovnih zona dugoročno se rješavaju potrebe poduzetnika za poslovnim prostorom, omogućava se poslovno povezivanje poduzetnika, racionalizacija poslovanja i zajedničko korištenje pripadajuće infrastrukture, ali i brojni drugi pozitivni efekti koji su realno najznačajniji za povećanje zaposlenosti na razini lokalne samouprave.

Prostornim planom uređenja na području općine Vrbje definirane su dvije poslovne zone. Poslovna zona Vrbje ukupne površine cca 22 ha locirana je uz potok Rešetarica s istočne strane i uz samu županijsku cestu Vrbje – Bodovaljci s južne strane te uz cestu Bodovaljci -Davor s istočne strane.

Fotografija 2: Poslovna zona Vrbje

Namjena navedene poslovne zone odnosi se prvenstveno na preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda iz razloga što je stanovništvo tradicionalno primarno orijentirano poljoprivrednoj proizvodnji. Postoji i proizvodna namjena – pretežito industrijska i zanatska, te poslovna namjena – uslužna, trgovačka i komunalno-servisna.

S obzirom da do sada nisu izvršena značajnija ulaganja u razvoj navedene poslovne zone, 2011. godine zemljište obuhvaćeno poslovnom zonom ustupljeno je u zakup poljoprivrednom proizvođaču s područja Općine na 10 godina kako bi se održalo postojeće stanje zemljišta uz ugovornu odredbu da će zakupnik izaći iz posjeda u slučaju da se ostvare uvjeti za gradnju i stavljanje poslovne zone u funkciju.

Druga lokacija definirana za poslovnu zonu pretežito komunalno – servisne namjene nalazi se na području naselja Savski Bok i obuhvaća površinu od 2,94 ha zemljišta. S obzirom da se navedena poslovna zona nalazi u inundacijskom pojasu, tj. dijelu koji je ugrožen od potencijalnih poplava, daljnji razvoj ove poslovne zone nije planiran.

6. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO

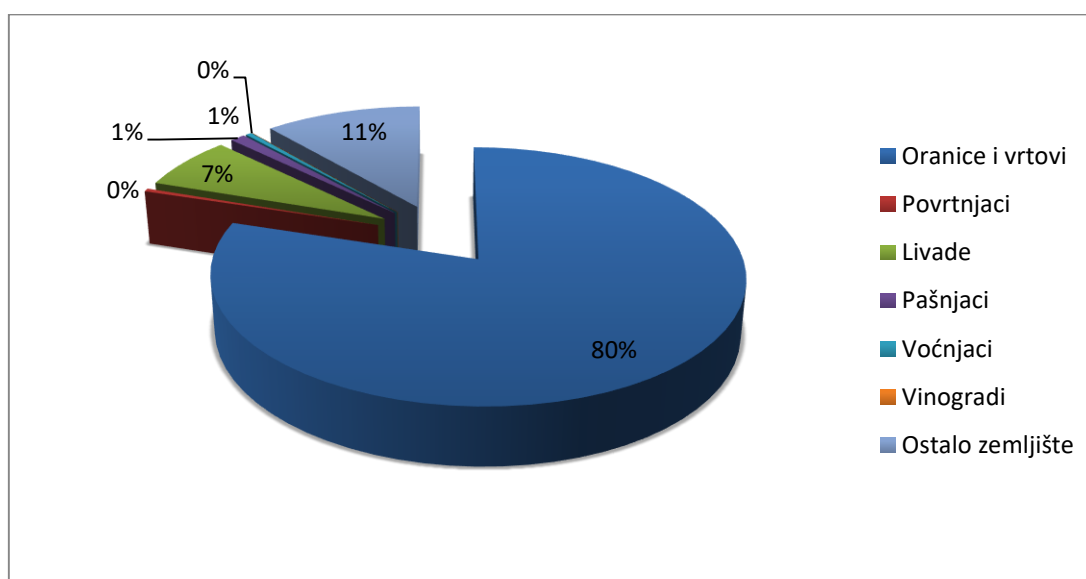
Prema podacima iz Prostornog plana uređenja, poljoprivredne površine na području općine Vrbje obuhvaćaju 3.496,70 ha što čini 44,22 % ukupne površine Općine. Nekada glavno obilježje ovog ravničarskog područja bilo je primarno usmjerenje na stočarstvo i poljoprivrednu proizvodnju koja je bila direktno vezana uz korištenje postojećih prirodnih resursa. No, nekada prevladavajući sektor stočarstva, posebice govedarstva, danas je gotovo izumro kao poljoprivredna djelatnost.

Fotografija 3: Ispaša uz rijeku Savu

Državni zavod za statistiku 2003. godine proveo je prvi službeni popis poljoprivrede u Republici Hrvatskoj putem kojega su dobiveni i službeni podatci o poljoprivrednom sektoru na području općine Vrbje. Prema rezultatima navedenog popisa na području Općine ukupno raspoloživa površina poljoprivrednog zemljišta 2003. godine iznosila je 2.391,75 ha od koje je 2.121,92 ha korišteno poljoprivredno zemljište. Navedene popisne godine u uporabi je bilo 2.817 parcela korištenog poljoprivrednog zemljišta.

Grafikon 10: Struktura raspoloživog poljoprivrednog zemljišta

Analizom dostupnih podataka razvidno je da 80 % raspoloživog poljoprivrednog zemljišta na području Općine čine oranice i vrtovi.

Od 2011. godine započela je primjena identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj, tzv. ARKOD sustava čiji je cilj dobiti jasnu sliku koliko se zemljišta u Hrvatskoj koristi za poljoprivrednu proizvodnju, bez obzira na kulture koje se na njima uzgajaju. ARKOD je nadogradnja Upisnika poljoprivrednih gospodarstava, koji je temeljna evidencija koju Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koristi za dodjelu potpora. ARKOD sustav sastavni je dio Integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS) kojim zemlje članice Europske unije dodjeljuju, prate i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima. S obzirom da je od popisa poljoprivrede proteklo 13 godina, te da se situacija u poljoprivrednom sektoru, ali i gospodarstvu općenito značajno promijenila, zatraženi su i podatci Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, te podatci iz ARKOD sustava kako bi se napravila kvalitetna analiza pokazatelja u poljoprivredi.

Prema podacima iz mjeseca srpnja 2015. godine, na području općine Vrbje ukupno je korišteno 2.975,46 ha poljoprivrednog zemljišta. Promatrajući strukturu poljoprivrednog zemljišta prema vrsti uporabe, čak 94 % zemljišta čine oranice, a slijede livade i pašnjaci.

Da je stanovništvo tradicionalno orijentirano poljoprivrednim djelatnostima, vidljivo je i iz podataka o broju registriranih poljoprivrednih gospodarstava na području Općine. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, na području općine Vrbje ukupno je registrirano 320 poljoprivrednih subjekata, od kojih 313 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, tri poljoprivredna obrta, tri trgovačka društva, te jedna poljoprivredna zadruga.

Danas najzastupljeniju poljoprivrednu djelatnost čini ratarstvo koje se suočava s brojnim problemima: rascjepkanosti poljoprivrednog zemljišta, zastarjelom poljoprivrednom mehanizacijom, nedovoljnom izgrađenosti infrastrukture u poljoprivredi, a posebice nedovoljnom primjenom finalizacije u proizvodnji koja povećava vrijednost poljoprivrednih proizvoda.

Jedno od glavnih obilježja poljoprivrednog sektora na području Općine je primjena konvencionalne proizvodnje koja podrazumijeva maksimalno korištenje postojećih resursa bez uvažavanja okolišnih interesa i utjecaja takve proizvodnje na postojeće resurse. Navedenome u prilog govori i podatak Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju o tek tri registrirana ekološka poljoprivredna proizvođača na području Općine. S obzirom da poljoprivredno zemljište čini vrlo značajan razvojni resurs općine Sikirevci, potrebno je dodatne napore usmjeriti ka informiranju i educiranju poljoprivrednih proizvođača, kako bi se povećao udio ekološke proizvodnje, te smanjila prekomjerna uporaba postojećih resursa i negativni utjecaji na okoliš.

Uz poljoprivredno, i šumsko zemljište predstavlja značajan razvojni resurs područja općine Vrbje.

Tablica 6: Površine šumskog zemljišta na području Općine

Jedinica lokalne samouprave	Površina šumskog zemljišta				Ukupna površina šumskog zemljišta (ha)
	Državne šume		Privatne šume		
	ha	%	ha	%	
Vrbie	1.866.57	92,6	150.08	7,4	2.016.65

Izvor podataka: Lokalna razvojna strategija, LAG „Zapadna Slavonija“

Šume na području Općine najvećim su dijelom u vlasništvu države kojom gospodari Uprava šuma Podružnica Nova Gradiška. Šumske površine u velikoj mjeri obuhvaćaju zemljište s karakteristikama gospodarsko-razvojnih resursa koji uglavnom spadaju u kategoriju gospodarskih šuma. Na području općine Vrbje protežu se prostori državnih i zajedničkih lovišta i to:

- zajedničko lovište „Krnad“ na istočnom dijelu Općine
- zajedničko lovište „Posavina“ koje obuhvaća sjeverni dio Općine
- državno lovište „Podnožje – Ključevi“ koje obuhvaća središnji i južni dio Općine.

Izneseni podatci ukazuju da lovna područja mogu predstavljati i osnovu za razvitak specifičnog tipa gospodarstva vezanog s turizmom i drugim resursima (prvenstveno temeljem prirodne kvalitete prostora) na području Općine.

7. TURIZAM

7.1. Javna turistička infrastruktura

„Posavska poučna cesta“ kao vrlo specifični tematski put koji objedinjava prirodne ljepote rijeke Save i posavskih šuma, dugu i bogatu povijest ovoga područja, tradicijske vrijednosti i kulturnu baštinu, te autohtonu gastronomsku ponudu ovog dijela Slavonije proteže se u dužini od 30 km, te obuhvaća dio područja grada Nova Gradiška, dok se najvećim dijelom proteže općinom Vrbje.

Fotografija 4: Posavska poučna cesta

„Posavska poučna cesta“ obiluje gastronomskom ponudom, doživljajima i zanimljivostima vezanim za život, tradiciju i baštinu Posavine. Predmetna tematska cesta prolazi kroz naselja Ljupina, Savski Bok, Mačkovac, Dolina, Sičice, te ju je moguće obići na razne načine: biciklima, kolima i konjima, organizirano autobusima, ili pak osobnim automobilima.

Neposredno uz „Posavsku poučnu cestu“ nalazi se i nekoliko autentičnih seoskih poljoprivrednih gospodarstava s proizvodnjom autohtonih gastronomskih proizvoda i to *OPG Berić* s proizvodnjom kozjih sireva i slavonskih vina, *OPG Smoljanac* s proizvodnjom svježeg voća i voćnih proizvoda – rakija, pekmeza, meda, kupinovog vina, a svi posjetitelji mogu se okušati i u spravljanju ovih proizvoda na tradicijski način, te *OPG Bivolčević* gdje posjetitelji, nakon što razgledaju farmu muznih krava, mogu kušati svježi kravljji sir i vrhnje, sušeni sir s paprikom, te svježe mlijeko.

Također, svi koji se zateknu na „Posavskoj poučnoj cesti“ mogu posjetiti Udrugu izrađivača i čuvara narodnog ruha „Zlatne ruke“ iz Doline, kojoj je primarna djelatnost izrada, prikupljanje i očuvanje narodnog ruha kao i ostalih rukotvorina specifičnim tradicionalnim tehnikama rada (zlatovez, toledo vez, krbez) inspiriranih tradicijskim motivima, koja itekako doprinosi promoviranju tradicionalnih vrijednosti ovoga ruralnog područja. „Posavska poučna cesta“ obilježena je sa sedam interpretacijskih ploča, te s 22 ploče smeđe turističke signalizacije na kojima su istaknuti tekstovi i fotografije od povijesti do današnjeg načina života Posavine i njezinih stanovnika.

Područjem općine Vrbje proteže se i biciklistička staza Davor – Strmac ukupne duljine 120 km.

7.2. Smještajni i ugostiteljski kapaciteti

U pogledu turističkih smještajnih kapaciteta, na području općine Vrbje nema ih registriranih, što predstavlja značajnu prepreku razvoju turističkih aktivnosti. Od turističkih subjekata na području Općine svakako je potrebno izdvojiti Turističko seljačko obiteljsko gospodarstvo „Bošnjak“, smješteno na području naselja Sičice koje proizvodi domaće pivo prema obiteljskom receptu, te je na svom gospodarstvu otvorilo prvu kušaonicu domaćeg piva. Pivo *Bošnjak* rezultat je zajedničkog rada cijele obitelji i danas se u ponudi kušaonice može naći domaće pivo *Bošnjak original – svijetlo*, domaće pivo *Bošnjak original – crno*, te svijetlo pivo *Bošnjak – svijetli lager*.

Fotografije 5, 6, 7: Bošnjak domaće pivo

Uz pivo kuhano na seoskom domaćinstvu, turisti/posjetitelji mogu kušati pivsku rakijicu, te likere spravljene na bazi pivske rakijice. Također, u ponudi su i tradicionalne domaće slavonske suhomesnate delicije: kulen, kulenova seka, šunka, slanina, kobasice, krvavice, čvarci, švargli, ali i tradicionalne slavonske slastice. Tijekom 2014. godine potražnja za *Bošnjak* domaćim pivom prerasla je postojeće okvire proizvodnje, te je registrirana obiteljska tvrtka *Bošnjak Company d. o. o.* koja je omogućila da se pivo *Bošnjak* nađe na stolovima restorana i ostalih ugostiteljskih objekata diljem Republike Hrvatske.

Od ugostiteljskih sadržaja na području Općine registrirani su sljedeći objekti: Biffe „Sport“ u naselju Bodovaljci, Krčma „Veseljak“ u naselju Vrbje, Caffè-bar „Oaza“ u naselju Sičice, te Biffe „Panorama“ u naselju Visoka Greda.

7.3. Manifestacije i događanja

Na području općine Vrbje održava se nekoliko manifestacija i događanja koje je potrebno jače turistički valorizirati i uključiti u turističku ponudu Općine.

TRADICIONALNA BRANITELJSKA REGATA

Njegujući stečevine Domovinskog rata, branitelji okupljeni oko Braniteljske udruge „Prijatelji rijeke Save“ organizirali su i ove godine u povodu Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja tradicionalnu regatu rijekom Savom. Za razliku od prijašnjih godina kada se regata vozila od Siska do Doline, ove godine je većina sudionika regate krenula iz Slavonskog Broda prema Dolini. Tradicionalno na obali Save dočekali su ih brojni mještani, članovi obitelji, ali i brojni građani iz drugih mjesta. Na dočeku je bilo i tridesetak konjanika, članova konjogojskih udruga. U regati 2015. godine ukupno je sudjelovalo 21 plovilo s 54 sudionika.

Fotografije 8 i 9: Braniteljska regata

„VREPČANJE“

Nakon 35 godina stanovnici naselja Dolina obnovili su staru tradicijsku igru pod nazivom „vrepčanje“, karakterističnu isključivo za njihovo mjesto. Ova stara sportska igra slična je američkom bejzbolu. Osnovni rekviziti za igru su *baba*, *vreba* i *klipovi*. *Baba* je komad drveta koji se zabije u zemlju, tako da njegova ravna ploha ostane iznad zemlje. Na nju se postavlja *vreba*, koja je napravljena od gloga da ne puca, a oblika je i veličine kokošnjeg jajeta. *Vreba* se stavlja na blago ukošenu plohu *babe* i gađa štapovima, koji se nazivaju *klipovi*. Ako se *vreba* dobro pogodi, može velikom brzinom otići u daljinu i više od stotinu metara.

Fotografije 10 i 11: Tradicijska igra „vrepčanje“

U vrepčanju se natječu dvije ekipe, s po 6 ili više igrača. Jedna ekipa je kod *babe* i gađa *vrebu*, a druga je ekipa u *šuljama*, tj. na polju, udaljena dvadeset, trideset i pedeset metara od *babe*. Zadatak je igrača u *šuljama* da uhvate *vrebu*. Igra počinje tako da igrači (po jedan iz svake ekipe) kod *babe* tri puta mjere rukama *klip* do vrha. Tko posljednji uhvati *klip* na vrhu, ostaje kod *babe*, a drugi s ekipom ide u *šulje*. Ako igrač kod *babe* pogodi *vrebu* i ispuca u *šulje*, a tamo ju u zraku uhvati netko od protivničkih igrača, ekipe zamijene mjesta te ona iz *šulja* dolazi kod *babe*, što je i cilj svake ekipe. Članovi ekipe u *šuljama* hvataju *vrebu* kapom ili nekim drugim odjevnim predmetom. Može se dogoditi da prođe i po nekoliko sati, a da ekipe ne promijene mjesta. Tada se ismijava ekipa koja u *šuljama* hvata *vrebu*, što je ustvari cilj i motiv igre.

S obzirom da se smatra kako je „vrepčanje“ staro koliko i sama Dolina, nužno ga je očuvati, održati što izvornijim i prenijeti na mlađe naraštaje, što će, među ostalim, pridonijeti stvaranju jedinstvene i prepoznatljive turističke ponude ovog kraja.

POKLADNO JAHANJE

U organizaciji Udruge za promicanje tradicijskih i kulturnih vrijednosti „Pokladno jahanje“, od 2012. godine svake godine u mjesecu veljači/ožujku organizira se pokladno jahanje u naselju Bodovaljci koje okupi i više stotina sudionika. Cilj ove manifestacije je njegovanje stare graničarske tradicije, očuvanje autohtonih pasmina hrvatskih konja, ali i turistička promocija kulturno-tradicijskih i eno-gastronomskih vrijednosti Općine.

Fotografije 12 i 13: Pokladno jahanje u Bodovaljcima

KONJIČKE UTRKE

Jedno od događanja koje također ima značajne turističke potencijale na području Općine svakako su i utrke konjskih zaprega i sportskih fijakera maratonaca u Bodovaljcima, koje od 2013. godine u mjesecu srpnju organizira konjogojska udruga „Posavina“.

Natjecanje se održava u četiri kategorije:

- brzinska vožnja i vožnja preciznosti
- brzinska kombinirana vožnja fijakerom – dvopregom
- revijalna vožnja fijakerom – dvopregom
- tekličko jahanje kroz kapije.

Glavni cilj ove manifestacije je očuvanje i promoviranje tradicijskih vrijednosti ovoga kraja i autohtonih pasmina konja kao jednog od simbola Slavonije. Konjičke utrke svake godine privlače sve veći broj posjetitelja, a raduje činjenica da raste i broj mladih natjecatelja, posebice djevojaka.

Fotografije 14 i 15: Konjičke utrke u Bodovaljcima

USKRS U SIČICAMA

Jedna od prepoznatljivih manifestacija na području Općine svakako je i „Uskrs u Sičicama“ koju od 2011. godine tradicionalno organizira Udruga mladih Sičice. Riječ je o manifestaciji kojoj je cilj očuvanje tradicijskih vrijednosti slavonskog kraja, odnosno kulturnog bogatstva i gastronomske ponude koji upravo Slavoniju čini prepoznatljivom u svijetu. Uz bogat kulturno-umjetnički program, u okviru manifestacije održava se i natjecanje u pripremi, te degustacija *trganaca* – tradicijskog prehrambenog proizvoda karakterističnog upravo za naselje Sičice koje od davnina čini nezaobilazno jelo u prehrani mještana naselja Sičice, ali i općine Vrbje.

Fotografija 16: Uskrs u Sičicama

8. PROMETNA INFRASTRUKTURA

8.1. Cestovni promet

Prometni položaj općine Vrbje povoljan je budući da se njezini sjeverni rubni dijelovi dodiruju s glavnom državnom prometnom infrastrukturom. Cestovni promet na području općine Vrbje temelji se na autocesti A3 Ljubljana – Bregana – Zagreb – Lipovac koja Općinu povezuje u pravcu zapada prema Zagrebu, te u pravcu istoka prema gradu Slavanskom Brodu. Mreža županijskih i lokalnih prometnica omogućuje kvalitetnu prometnu povezanost područja Općine.

Okosnicu cestovnog prometa na području općine Vrbje čine županijske ceste koje se prema podacima Županijske uprave za ceste Slavonski Brod područjem Općine protežu u duljini od 28,47 km.

Tablica 7: Županijske ceste na području općine Vrbje

Županijska cesta	Oznaka ceste	Naziv dionica
Nova Gradiška/Vrbje	Ž 4156	Nova Gradiška (Ž 4158) Prvča - Visoka Greda - Savski Bok - Mačkovac
Nova Gradiška/Vrbje	Ž 5157	Nova Gradiška (Ž 4158) Sičice – Vrbje (Ž 4178)
Rešetari/Vrbje/Davor	Ž 4178	Zapolje (Ž 4158) Bodovaljci – Orubica - Davor
Vrbje	Ž 4201	Sičice (Ž 4157) Dolina

Izvor podataka: ŽUC, Slavonski Brod

Županijske ceste 4156 i 5157 osiguravaju kvalitetnu prometnu povezanost s područjem grada Nova Gradiška, dok se preko županijske ceste 4178 ostvaruje direktna povezanost s prostorom općine Rešetari i Davor.

Upravljanje i održavanje navedenih županijskih cesta nalazi se u nadležnosti Županijske uprave za ceste iz Slavanskog Broda.

Lokalne ceste područjem Općine protežu se u duljini od 4 km od kojih je svih 4 km asfaltirano.

Tablica 8: Lokalne ceste na području općine Vrbje

Lokalne ceste	Oznaka ceste	Naziv dionica
Vrbje/Davor	L 42019	Mačkovac (Ž 4156) Dolina (Ž 4178)

Izvor podataka: ŽUC, Slavonski Brod

Uz županijske i lokalne ceste, na području općine Vrbje izgrađeno je 47 km nerazvrstanih cesta i poljoprivrednih putova. Budući da je upravljanje nerazvrstanim cestama u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, problem predstavlja njihovo održavanje zbog ograničenih financijskih sredstava Općine. Jedan od vrlo značajnih problema u pogledu nerazvrstanih cesta odnosi se na neriješene imovinsko-pravne odnose s obzirom da se sve nerazvrstane ceste, ali i poljski putovi na području Općine nalaze u vlasništvu Republike Hrvatske. Početkom 2016. godine općina Vrbje planira uputiti prijedlog Državnom odvjetništvu za mirno rješavanje spora oko imovinsko-pravnih odnosa, kako bi na početnih 10 km nerazvrstanih cesta upisala vlasništvo. S obzirom da se navedene nerazvrstane ceste ne nalaze u građevinskoj zoni, niti pod upravom javnih tvrtki, općina Vrbje predviđa brzo rješavanje navedenog spora.

Na većini nerazvrstanih cesta na području Općine kolnici su znatno oštećeni te ih je potrebno sanirati i presvući novim asfaltom. Također, jedan od problema predstavlja i odvodnja oborinskih voda jer unatoč postojećim odvodnim kanalima uz ceste, isti su vrlo često obrasli i zamuljeni što učestalo uzrokuje plavljenje prometnica i poteškoće u prometovanju.

S ciljem poboljšanja cestovne infrastrukture i objekata, općina Vrbje proteklih nekoliko godina intenzivno je radila na pripremi nekoliko projekata kojima će se unaprijediti postojeće stanje. Jedan od spomenutih projekata je i izgradnja mosta na potoku Rešetarica i to u dijelu koji spaja dvije katastarske općine. Općina Vrbje izradila je potrebnu projektno-tehničku dokumentaciju koja je predana nadležnom uredu za graditeljstvo u svrhu ishoda građevinske dozvole. Ukupna vrijednost projekta iznosi 437.500,00 kn, a potrebna financijska sredstva osigurala je općina Vrbje (25 %), Brodsko-posavska županija (25 %), te Hrvatske vode (50 %). Realizacijom ovoga projekta direktno će se povezati naselja Vrbje i Bodovaljci.

Investicijski najveći, ali i najznačajniji projekt svakako je projekt uređenja središta naselja Vrbje koji je podijeljen u tri faze. Prva faza obuhvaća rekonstrukciju pješačkih, prometnih i parkirališnih površina, te javne rasvjete središnjeg trga. Za navedenu fazu općina Vrbje izradila je idejni projekt, ishodila lokacijsku dozvolu, izradila glavni projekt, te se trenutno nalazi u fazi ishođenja potvrde glavnog projekta. Navedenim projektom obuhvaćena je rekonstrukcija postojećeg neuređenog trga u naselju Vrbje koji obuhvaća površinu od 2.584 m². Procijenjena vrijednost radova iznosi 818.607,11 kn, a uključuje provedbu pripremnih i zemljanih radova, radova na kolničkoj konstrukciji, armirano-betonskih radova, nabave/postavljanja opreme i prometne signalizacije, te ostalih radova. U sklopu navedenog projekta planirana je i izgradnja dva autobusna stajališta. S obzirom da se ista planiraju izgraditi uz županijsku cestu, izradu projektno-tehničke dokumentacije, te financiranje izgradnje troškova snosit će Županijska uprava za ceste Slavonski Brod.

Za realizaciju ulaganja u modernizaciju kolnika pristupne ceste prema nogometnom igralištu u naselju Bodovaljci, općina Vrbje izradila je svu potrebnu projektno-tehničku dokumentaciju, te je tijekom mjeseca listopada 2014. izrađen i izvedbeni projekt. Ovim projektom predviđena je izgradnja novog asfaltnog kolnika, te rješavanje odvodnje oborinskih voda u cjelokupnoj dužini prometnice (298,42 m). Ukupna vrijednost projekta iznosi 306.244,83 kn.

Projektno-tehničku dokumentaciju, uključujući izvedbeni projekt, općina Vrbje izradila je i za projekt modernizacije kolnika ceste u Staklarskom sokaku na području naselja Dolina. Navedena cesta proteže se u dužini od 154,36 metara od ŽC 4201 do LC 42019. Projektom je obuhvaćeno izvođenje pripremnih i zemljanih radova, radova na kolničkoj konstrukciji, opremanja ceste, radova odvodnje oborinskih voda, te ostalih radova. Ukupna vrijednost planiranih radova iznosi 209.955,26 kn.

S ciljem poboljšanja stanja nerazvrstanih cesta na području Općine, općina Vrbje izradila je tender dokumentaciju za sanaciju kolnika ceste u Ulici sv. Roka u Vrbju koja se u središtu naselja Vrbje priključuje na županijsku cestu 4157. S obzirom da postojeća debljina asfalta ne udovoljava propisanim tehničkim standardima, uslijed korištenja prometnice došlo je do pojave znatnih oštećenja postojećeg asfaltnog kolnika. Troškovi sanacije kolnika procjenjuju se na iznos od 549.809,75 kn.

Pripremne radnje općina Vrbje provela je i za projekt sanacije kolnika ceste u ulici Bešlijski sokak u naselju Sičice, te je izradila tender dokumentaciju za navedeni projekt. Navedena cesta proteže se u dužini od 676,00 metara, a projektom je predviđen popravak kolnika ceste koji je vrlo oštećen znatnim mrežastim pukotinama. Procijenjena vrijednost radova sanacije kolnika iznosi 506.000,00 kn.

Provedba radova sanacije kolnika predviđena je i u Ratarskoj ulici u naselju Vrbje koja se priključuje na županijsku cestu 4157 za koje je općina Vrbje izradila geodetski situacijski nacrt stvarnog stanja, te tender dokumentaciju. Kao i kod ostalih prethodno spomenutih cesta, asfaltni kolnik je znatno oštećen, te je prijeko potrebna sanacija istoga. Ukupna vrijednost planiranih radova iznosi 252.534,75 kn.

U naselju Mačkovac planirana je izgradnja kolnika ceste u samom središtu naselja. Kroz naselje prolazi asfaltirana županijska cesta 4156 od koje se u središtu naselja odvaja cesta u dužini od 192,50 metara. S obzirom da je navedena cesta djelomično nasuta šljunčanim materijalom, te da odvodnja ceste nije riješena na zadovoljavajući način, potrebno je izgraditi asfaltni kolnik te na kvalitetan način riješiti odvodnju oborinskih voda. Za navedeno ulaganje općina Vrbje izradila je idejni projekt, a procijenjeni troškovi predviđenih radova iznose 417.540,46 kn.

Poboljšanje prometne infrastrukture i objekata planirano je i realizacijom projekta izgradnje mosta na županijskoj cesti koja spaja naselja Vrbje i Bodovaljci. S obzirom da se radi o županijskoj cesti, nositelj i investitor projekta je Županijska uprava za ceste iz Slavonskog Broda koja je u postupku izrade projektne dokumentacije, a procijenjena vrijednost ulaganja u ovoj fazi iznosi 710.000,00 kn. Realizacija ulaganja planira se tijekom 2016. godine.

U pogledu infrastrukture za pješake na području Općine planirana je izgradnja pješačkih staza istočno od ŽC 4178 u naselju Bodovaljci u dužini od 2.181,71 m. Za realizaciju navedenog ulaganja općina Vrbje izradila je idejni projekt, te ishodila lokacijsku dozvolu Upravnog odjela za graditeljstvo i prostorno uređenje Brodsko-posavske županije, Ispostava Nova Gradiška.

8.2. Riječni promet

Dio područja općine Vrbje smješten je uz lijevu obalu rijeke Save koja ujedno predstavlja prirodnu granicu sa susjednom Republikom Bosnom i Hercegovinom. Rijeka Sava predstavlja vrlo značajan segment infrastrukture državnog i županijskog značaja zbog potencijala razvoja riječnog prometa. Riječni promet do sada je bio zapostavljen i zbog toga je jedna od odrednica Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske upravo podizanje značaja ove prometne grane. U planu je da se rijeka Sava na području Brodsko-posavske županije uredi u plovni put IV. kategorije, a u dugoročnoj perspektivi kao plovni put VI. Kategorije. Ukupna duljina plovnog puta na području županije iznosi 174,7 km, a na području općine Vrbje iznosi oko 14 km.

Prostornim planom Brodsko-posavske županije na području Općine planirana je izgradnja manje luke u naselju Dolina, deponije za stovarište šljunka i pijeska u Savskom Boku, te sidrišta (pristaništa za čamce i potrebe naselja uz rijeku) u naseljima Dolina i Mačkovac.

Fotografija 17: Rijeka Sava

8.3. Zračni promet

Na prostoru općine Vrbje u naselju Bodovaljci izgrađeno je poljoprivredno letjelište, dužine cca 600, a širine 40 m s asfaltirana pistom. Zemljište na kojemu se nalazi letjelište nalazi se u vlasništvu Republike Hrvatske, a s obzirom na potencijale, jednu od mogućnosti korištenja letjelišta općina Vrbje vidi u razvoju sportskih sadržaja na navedenoj lokaciji.

Jedan od preuvjeta razvoja ovoga potencijala svakako je rješavanje imovinsko-pravnih odnosa kako bi Općina mogla nesmetano planirati razvoj uz povećanje postojeće zone infrastrukturnog koridora.

Fotografija 18: Poljoprivredno letjelište u Bodovaljcima

9. INFRASTRUKTURA

9.1. Sustav odvodnje otpadnih i oborinskih voda

U pogledu izgrađenosti komunalne infrastrukture, na području općine Vrbje značajan nedostatak predstavlja odvodnja otpadnih voda kako s aspekta civilizacijskog standarda, tako i s aspekta zaštite okoliša. Dosadašnji razvitak cjelokupnog područja Općine nije pratila realizacija sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda. Kanalizacijska mreža nije izgrađena ni u jednom naselju na području Općine. Odvodnja otpadnih voda vrši se putem septičkih jama (propusne i s preljevima u izgrađeni kanalni sustav ili u cestovne jarke i obližnje recipijente ili se procjeđuju u podzemlje) koje su u potpunosti neadekvatne jer direktno zagađuju okoliš, ali i predstavljaju latentnu opasnost po zdravlje stanovništva.

Nužnost izgradnje sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda stoga je vezana kako uz potrebe zaštite podzemnih voda, tako i uz podizanje opće razine kvalitete života i okoliša. S obzirom na investicije koje su u tijeku, te raspoloživa financijska sredstva, projektiranje sustava odvodnje planirano je za 2017. godinu. U pogledu pročišćavanja otpadnih voda, za naselja Visoka Greda, Mačkovac i Dolina predviđena je izgradnja pročišćivača za svako pojedino naselje, dok će se za naselja Bodovaljci, Vrbje i Sičice izgraditi jedan zajednički uređaj za pročišćavanje.

9.2. Vodoopskrbni sustav

Sustav vodoopskrbe na području općine Vrbje u potpunosti je izgrađen u naseljima Vrbje, Bodovaljci, Sičice i Dolina koji je izgrađen u razdoblju 2008. – 2012. godine, a napaja se s izvorišta na području općine Davor. S obzirom da se radi o novijoj izgradnji, pri izgradnji su korišteni materijali (PEHD cijevi) i tehnike koji ne uzrokuju probleme u radu mreže, niti su do sada bili evidentirani bilo kakvi gubitci u mreži.

Za projekt izgradnje vodoopskrbne mreže u ostalim naseljima Općine izrađena je projektna dokumentacija, te su ishođene potvrde glavnog projekta. Glavni i izvedbeni projekt izrađen je za izgradnju spojnog vodoopskrbnog cjevovoda Dolina – Mačkovac – Savski Bok – Visoka Greda, te opskrbnog cjevovoda za naselja Mačkovac – Savski Bok – Visoka Greda. Nositelj i investitor projekta je tvrtka Regionalni vodovod Davor – Nova Gradiška d. o. o.

Spojni cjevovod gradit će se kao nastavak vodovodne mreže naselja Orubica – Dolina, a priključak je predviđen u izgrađenom betonskom zasunskom oknu na izlazu iz naselja Dolina prema Mačkovcu. Kompletan vodoopskrbni cjevovod izgradit će se od polietilenskih cijevi (PEHD 100) za radni tlak do 10 bara.

Na trasi cjevovoda predviđen je potreban broj sekcijskih zasunskih ventila i zasunskih okana (komora), kako bi cijeli sustav omogućio pouzdano opskrbljivanje ostatka mreže ako dođe do kvara na pojedinoj dionici.

Glavnim i izvedbenim projektom obuhvaćeni su pripremni radovi, zemljani radovi, dobava i doprema materijala, betonski i zidarski radovi, monterski radovi, asfalterski radovi, te ostali radovi čija procijenjena ukupna investicijska vrijednost iznosi 5.847.600,25 kn.

Financijska sredstva za realizaciju investicije u iznosu od 90 % ukupne vrijednosti osigurana su kroz projekt „Financiranje vodno-komunalne infrastrukture“ koji se provodi u okviru programa suradnje Razvojne banke vijeća Europe (CEB) i Republike Hrvatske, te Europske investicijske banke (EIB), dok će općina Vrbje iz proračunskih sredstava osigurati preostalih 10 %. Početak radova na izgradnji vodoopskrbne mreže planiran je početkom 2016. godine.

9.3. Elektroenergetski sustav

Područje općine Vrbje sa svojim naseljima uključeno je u energetska – elektroopskrbni sustav preko transformatorskog postrojenja TS 35/10 kV u Novoj Gradiški. Ovo glavno lokalno elektroopskrbno postrojenje uključeno je u elektroopskrbni sustav preko 35 kV kabela i dalekovoda, koji TS 35/10 kV Nova Gradiška povezuje s TS 110/35 kV Nova Gradiška jug i TS 35/10 kV Lazine.

Osnovni izvor napajanja područja grada Nova Gradiška i šireg okolnog područja je TS Nova Gradiška 110/35/10 kV (puštena u pogon 1977. godine) s dva identična transformatora sljedećih značajki:

110/35/10 kV $\pm 10 \times 1,5 \%$, $S_n = 20/20/6.67$ MVA, $u_k = 11/11/7 \%$, YyOd5.

TS Nova Gradiška 110/35/10 kV smještena je južnije od željezničke pruge, a s prijenosnim elektroenergetskim sustavom HEP-a spojena je s dva 110 kV dalekovoda i to: Al/Fe 3x150/25 mm² TS Nova Gradiška – TS Požega (39,1 km) i Al/Fe 3 x 240/40 mm² TS Nova Gradiška – TS Međurić (53,2 km), a ta dva dalekovoda prolaze preko područja Grada.

Osim ova dva dalekovoda postoji i dalekovod 110 kV Al/Fe 3 x 150/25 mm² TS Nova Gradiška – TS Bosanska Gradiška (8 km), koji nije u funkciji. Ovaj dalekovod je jedno vrijeme radio pod naponom 35 kV i bio je spojen na TS 35/10 kV Dolina u Bosni i Hercegovini.

Postojeći energetska sustav zadovoljava potrebe korisnika prostora s opskrbom preko 110/35 i 35/10 kV transformatorske stanice Nova Gradiška i novoplanirane TS 35/10kV Lazine, te određenih zahvata na 10 kV mreži. Izgradnju novih gospodarskih kapaciteta i proširenje građevinskih područja naselja pratit će i izgradnja odgovarajućih distribucijskih visokonaponskih (10 kV dalekovoda) i transformatorskih stanica kao i niskonaponske mreže.

Prostorom Općine prolazi i dio magistralnih dalekovoda kao dijelova županijskog i državnog energetska sustava u okviru elektroopskrbe. Dalekovod razine 110 kV zadržava se sa svojim zaštitnim koridorima, uz naprijed navedenu dogradnju nove trase 35 kV dalekovoda.

9.3.1. Javna rasvjeta

Na području općine Vrbje sustav javne rasvjete izgrađen je u svim naseljima, no tehničkim karakteristikama i izvedbom dijelovi sustava ne udovoljavaju standardima u pogledu ekološke i energetske učinkovitosti, te uzrokuju značajnu potrošnju energije i visoke troškove zbog nepostojanja sustava upravljanja i regulacije rada.

Tijekom 2009. godine izvršena je modernizacija sustava javne rasvjete u naseljima Bodovaljci, Vrbje, Sičice i Dolina koja je uključila izmjenu postojećih kućišta, nosača, te rasvjetnih tijela koja su zamijenjena energetska učinkovitim žaruljama koje uzrokuju minimalno svjetlosno zagađenje.

Modernizacija sustava javne rasvjete u preostala tri naselja planirana je tijekom 2016. godine, kao i ugradnja upravljačkih ormarića u svim naseljima na području Općine koji će omogućiti regulaciju rada sustava, sukladno potrebama, te smanjiti svjetlosno zagađenje, ali i troškove rada.

9.4. Telekomunikacijska infrastruktura

Područje općine Vrbje uključeno je u telekomunikacijski sustav Županije i Republike Hrvatske posredstvom područne i tranzitne centrale AXE 10 u Novoj Gradiški, kao jednog od komutacijskih čvorova unutar nepokretne telekomunikacijske mreže Brodsko posavske županije. Lokalni telekomunikacijski sustav općine sastoji se od mjesnih telefonskih centrala izvedenih kao udaljeni pretplatnički stupnjevi (UPS) u odnosu na matičnu - područnu centralu u Novoj Gradiški. Mjesne centrale tipa UPS planirane su na područjima naselja Vrbje i Dolina, te pokrivaju današnje potrebe svih sedam naselja na području općine.

Međusobna povezanost područnih centrala ostvarena je preko svjetlovodnih i koaksijalnih kablskih telekomunikacijskih vodova. U okviru svoje funkcije, ovi vodovi imaju također i značaj za ostvarenje međunarodnih i magistralnih veza, a položeni su uz državnu cestu D-4 (koaksijalni) i županijsku cestu Ž-4157 i Ž-4178 (svjetlovodni).

Korisnički i spojni vodovi (pretplatničke distribucijske i razvodne mreže) obuhvaćaju svjetlovodne i mrežne TK kabele koji se grade između pojedinih pretplatničkih građevina i pripadnih UPS-ova, odnosno pripadne tranzitne centrale u Novoj Gradiški i to podzemnim distribucijskim NF kabelima od UPS-ova i tranzitne centrale do kablskih izvoda te nastavno s podzemnim ili zračnim NF kabelima od kablskih izvoda do pojedinih pretplatničkih građevina.

Uzimajući u obzir budući razvoj područja biti će neophodno povećati kapacitete postojećih UPS-ova, izgraditi nove mjesne centrale tipa UPS te proširiti postojeću pretplatničku distribucijsku i razvodnu TK mrežu (korisničke i spojne TK vodove) izgradnjom podzemnih i nadzemnih TK vodova. Potrebe za novim kapacitetima ovise i o daljnjem razvitku javnih telekomunikacija u pokretnoj mreži, pa će se ovisno o razvitku mobilne mreže provesti i korekcije planiranih kapaciteta.

U pogledu infrastrukture za pristup Internetu, detaljni podaci za područje općine nisu dostupni. Općina Vrbje tijekom mjeseca srpnja 2016. godine potpisala je sporazum zajedno sa 10 jedinica lokalne samouprave s područja zapadnog dijela Brodsko posavske županije i Gradom Nova Gradiška kao nositeljem projekta kojim se planira izgradnja širokopojasne infrastrukture na navedenim područjima. Za navedeni projekt izrađen je nacrt Plana razvoja širokopojasne infrastrukture zapadnog dijela Brodsko posavske županije koji je trenutno u fazi javne rasprave. Glavni partner na ovome projektu je Hrvatski Telekom kao vlasnik postojeće infrastrukture, a financiranje dijela projekta planira se iz europskih fondova, dok će svaka od JLS uključenih u projekt snositi troškove razmjerno broju stanovnika na području općine. Realizacijom ovoga projekta, stanovnici s područja općine Vrbje dobiti će veći komunikacijski domet, sigurnost i veću brzinu prijenosa podataka.

9.5. Naftovodi i plinovodi

Područje općine Vrbje nalazi se na pravcu prolaza glavnih prometnih koridora državnog i županijskog značaja. Predmetne koridore prate postojeći i planirani koridori naftovoda i plinovoda koji su izgrađeni uz postojeći pravac državne ceste D-4.

Područje Općine predstavlja prostor tranzita postojećeg glavnog – magistralnog naftovoda za međunarodni transport na pravcu Omišalj – Sisak, Sisak – Lipovljani, odnosno planiranog naftovoda magistralnog transportnog značaja koji iz pravca Siska preko eksploatacijskih područja na tom prostoru prolazi na trasi Sisak – Stružec – Lipovljani.

Osim navedenog infrastrukturnog sustava za potrebe cijevnog transporta nafte, na području općine Vrbje planirana je infrastruktura plinovoda i pratećih građevina, kako radi njegovog transporta u druga područja (magistralni plinovodi), tako i radi lokalne distribucije (lokalni plinovodi) prema područjima potrošnje – naseljima i gospodarskim zonama na području Općine. Sukladno navedenom, izrađena je potrebna projektno-tehnička dokumentacija, te su ishođene građevinske dozvole za izgradnju lokalnog plinoopskrbnog sustava u naseljima Vrbje, Bodovaljci i Sičice. Unatoč izrađenoj projektnoj dokumentaciji i ishođenim dozvolama, do sada se nije pristupilo izgradnji infrastrukture ponajviše zbog nedostatka financijskih sredstava. Izgradnja, distribucija i opskrba plinom u nadležnosti je koncesionara – tvrtke *Plin projekt d. o. o.* iz Nove Gradiške.

9.6. Postupanje s otpadom

Na području općine Vrbje do mjeseca lipnja 2008. godine komunalni otpad odlagao se na lokalno odlagalište komunalnog otpada „Duge Kuće“ koje se nalazi u zapadnom dijelu Općine na k. č. 1093, a od naselja Vrbje udaljeno je oko 2,4 km. Odlagalište se koristilo od 1998. do 2008. godine za odlaganje miješanog komunalnog otpada, te je obuhvaćalo površinu od cca 0,45 ha. Odlagalište je bilo neuređeno bez brtvenih slojeva, ograde i protupožarnog puta kao i bez održavanog zelenog pojasa. Također, u okviru odlagališta nisu se prikupljale procjedne vode niti je izgrađen bunar za otplinjavanje odlagališnog plina. Odlagalište je okarakterizirano kao odlagalište neopasnog otpada na koje je ukupno odloženo 1.150 tona ili 2.300 m³ otpada. Prosječno se godišnje odlagalo oko 120 tona otpada. Uz ovo odlagalište duž pristupne ceste ilegalno je odloženo dodatnih oko 600 tona odnosno 1.200 m³ raznog otpada na površini od cca 3.000 m².

Za navedeno odlagalište (uključujući i ilegalno - odloženi otpad uz odlagalište) izrađen je Program sanacije za koji je ishođeno odobrenje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Republike Hrvatske koje je sufinanciralo radove sanacije do 90 % ukupnih troškova. Programom sanacije predviđena je tehnologija iskapanja i prebacivanja ukupne količine od 1.750 tona (3.500 m³) na uređeno odlagalište „Baćanska“ na području općine Davor. Radovi sanacije odlagališta u potpunosti su dovršeni do konca 2015. godine, ukupne vrijednosti 750.000,00 kn.

Od srpnja 2008. godine komunalni otpad s područja Općine odlaže se na odlagalište otpada „Baćanska“ na području općine Davor kao jedno od najmodernijih odlagališta otpada kapaciteta prihvata cca 60.000 tona komunalnog i neopasnog otpada.

Danas na području općine Vrbje postoji organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada u svim naseljima koje se zbrinjava na odlagalištu u Davoru. Sakupljanje otpada u kućanstvima organizirano je putem plastičnih PVC posuda volumena 120 l. Kućanstva su opremljena s ukupno 750 posuda od 120 l, dok je na grobljima postavljeno 6 HPDE kontejnera od 1100 l.

U središtu svakog naselja na području Općine postavljeni su i zeleni otoci koji sadrže kontejnere za razvrstavanje otpada i to papir, staklo i plastiku. S ciljem poboljšanja sustava gospodarenja otpadom, općina Vrbje planira nabavu dodatnih zelenih otoka kao i spremnika za odlaganje posebnih vrsta otpada.

Fotografija 19: Spremnici za selektiranje otpada

Jedan od projekata značajnih za unapređenje sustava gospodarenja otpadom je i nabava mobilnog reciklažnog dvorišta, kojim će općina Vrbje nastojati povećati udio selektiranja otpada na području Općine.

Sakupljanje, odnosno odvoz otpada po naseljima u općini Vrbje obavlja se jednom tjedno po točno određenom rasporedu na području svih naselja. Obračuni usluge odvoza i odlaganja otpada područja općine Vrbje za domaćinstva i poslovne objekte bazirani su na mjesečnoj naknadi po domaćinstvu, odnosno poslovnom subjektu.

Na području Općine ne postoje reciklažna dvorišta niti odlagališta građevinskog otpada. Divlja odlagališta na području općine Vrbje su sanirana. Problem još uvijek predstavlja pojava nekontroliranog odlaganja otpada na nepredviđene lokacije, no u manjim razmjerima.

9.7. Groblja

Na području općine Vrbje izgrađeno je pet groblja i to u naseljima Bodovaljci, Dolina, Sičice i Vrbje, te jedno zajedničko groblje za naselja Mačkovac, Savski Bok i Visoka Greda. Postojeća groblja zadovoljavaju kapacitetima, te imaju izgrađene objekte za ispraćaj pokojnika – mrtvačnice. Jedna od prioriternih potreba je opremanje svih mrtvačnica rashladnim uređajima. Također, na svim grobljima potrebno je izgraditi pješačke staze kako bi se omogućio nesmetan pristup grobnim mjestima.

Fotografije 20 i 21: Groblja u naselju Sičice i Mačkovac

10. POVIJESNA I KULTURNA BAŠTINA

U prilog bogate povijesti na području općine Vrbje svjedoči nekoliko arheoloških lokaliteta koji ukazuju na prošlost bogatu različitim kulturama. Navedeni lokaliteti nalaze se u južnom dijelu Općine uz rijeku Savu na prostoru naselja Dolina i Mačkovac i to:

- „Babine Grede“, prapovijesni arheološki lokalitet (u postupku preventivne zaštite)
- „Glavičica“, prapovijesni arheološki lokalitet (u postupku preventivne zaštite)
- „Uz obalu Save“, prapovijesni arheološki lokalitet (evidentiran)
- „Krčevine“, prapovijesni arheološki lokalitet (evidentiran)
- „Mačkovac-Crišanj“, prapovijesni arheološki lokalitet (preventivno zaštićen).

Pod preventivnom zaštitom Ministarstva kulture Republike Hrvatske kao pojedinačno pokretno kulturno dobro nalazi se i brončana kaciga s arheološkog lokaliteta „Glavičica“ kod naselja Dolina koja je nađena 2013. godine prilikom sustavnog istraživanja groblja pod tumulima s početka željeznog doba. „Glavičica“ je bila važno središte i riječni prijelaz u razdoblju željeznog doba. Navedena istraživanja provodili su Institut za arheologiju i Gradski muzej Nova Gradiška. Kaciga je pronađena u tumulu br. 5, grobu br. 1 i datira iz 9. stoljeća prije Krista, tj. kasnog brončanog doba.

Izrađena je od bronce i pripada tipu zvonastih kaciga. Kalota zvonastog oblika izlivena je u jednom komadu. Na vrhu kalote nalazi se završetak kacige ukrašen vodoravnim urezanim linijama iznad čega je bikonično dugme s okruglim otvorom za perjanicu. Vrh kacige pričvršćen je sa šest brončanih zakovica. Na donjem završetku nalazi se niz od dvadeset i sedam zakovica. Visina kacige je 28 cm, a promjer kacige je 26 cm.

Od sakralnih građevina na području općine Vrbje evidentirana je crkva sv. Marka i Luke evanđelista u naselju Dolina, crkva sv. Matije apostola i evanđelista u naselju Mačkovac, kapela sv. Ane u naselju Savski Bok i kapela Presvetog Srca Isusovog u naselju Visoka Greda. Navedeni sakralni objekti ne posjeduju izrazita spomenička svojstva po kojima bi bili reprezentativni i jedinstveni u odnosu na druge, te se smatraju kulturnim dobrom od lokalnog značaja.

Fotografija 22: Crkva sv. Matije apostola u Mačkovcu

Fotografija 23: Crkva u Vrbju

Jedno od glavnih obilježja kulturnog identiteta područja općine Vrbje svakako čine i objekti tradicijske posavske arhitekture od kojih su se neki očuvali i do danas. Jedna od takvih tradicijskih građevina nalazi se u vlasništvu općine Vrbje.

Tradicijska stambena građevina datira iz prve polovice 19. stoljeća, te svojim svojstvima, značajem i funkcijom kao i izvornošću oblikovanja i primjenom materijala predstavlja značajno svjedočanstvo graditeljske i tradicijske arhitekture ovog dijela Posavine.

Fotografija 24: „Rodina kuća“ u Vrbju

Predmetna tradicijska građevina smještena je na području naselja Dolina. Građevina je trijemom direktno spojena s dodatnim objektom jednakih svojstava i oblikovanja, što čini jednu građevnu cjelinu. Nekada stambena građevina koja se dugi niz godina ne koristi, uslijed vanjskih utjecaja i nekorištenja u izrazito je lošem stanju, te zahtijeva detaljnu obnovu kako bi se sačuvali izvorni graditeljski elementi. Već godinama u neposrednoj blizini kuće obitavaju rode, pa je građevina među lokalnim stanovništvom prozvana „Rodina kuća“.

S obzirom da područje općine Vrbje kao tipično ruralno područje koje ima duboko ukorijenjene tradicijske vrijednosti i običaje obiluje iznimno vrijednim primjercima etnološke građe iz minulih vremena, općina Vrbje započela je s projektom obnove predmetne tradicijske građevine u kojoj je planirano uređenje i otvaranje lokalnog etnografskog muzeja.

11. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

11.1. Javna uprava

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga općine Vrbje, utvrđenih zakonom i Statutom, te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom prenijeti na Općinu, u općini Vrbje ustrojen je Jedinstveni upravni odjel koji zapošljava dva djelatnika. Općina Vrbje u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svem području, ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Također, u okviru poslova, prava i obveza koje obavlja, općina Vrbje:

- raspolaze, upravlja i koristi imovinu u vlasništvu Općine
- promiče društveni i gospodarski napredak radi vrednovanja lokalnih posebnosti i poštivanja prirodnih i prostornih mogućnosti
- vodi brigu o potrebama i interesima stanovnika u području odgoja i obrazovanja, primarne zdravstvene zaštite, kulture, tjelesne kulture i sporta
- osigurava uvjete za utvrđivanje politike gospodarenja prostorom i unapređenje i zaštitu prirodnog okoliša
- obavlja poslove u vezi s poticanjem poduzetničkih aktivnosti i korištenja prostora u vlasništvu Općine
- osigurava uvjete za održivi razvitak komunalnih djelatnosti
- vodi brigu o uređenju naselja, kvaliteti stanovanja, komunalnim objektima
- organizira obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti
- osniva pravne osobe radi ostvarivanja gospodarskih, društvenih, komunalnih, socijalnih i drugih interesa i potreba stanovništva
- potiče primjenu djelotvornih mjera radi zaštite životnog standarda i zbrinjavanja socijalno ugroženih osoba i obavljanja poslova socijalne skrbi
- promiče očuvanje prirodne baštine, povijesnog, kulturnog i graditeljskog nasljeđa
- osigurava uvjete za protupožarnu i civilnu zaštitu
- osigurava uvjete za zaštitu potrošača
- donosi Proračun općine Vrbje
- obavlja i uređuje druge poslove koji su u neposrednoj vezi s interesima općinske zajednice za njezin gospodarski, društveni i socijalni napredak.

Tijela općine Vrbje čine Općinsko vijeće kao predstavničko tijelo i Općinski načelnik kao izvršno tijelo koji je odgovorna osoba za zastupanje i predstavljanje Općine. Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave, koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine, te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom. Općinsko vijeće općine Vrbje broji 11 članova.

S ciljem da se omogući izravno sudjelovanje građana u donošenju odluka od svakodnevne važnosti za njihov život i rad, Statutom općine Vrbje predviđeno je osnivanje mjesnih odbora. Mjesni odbori mogu se osnovati za područje jednog naselja, za više manjih naselja ili za dijelove većih naselja.

Mjesni odbori imaju pravo predlagati mjere i aktivnosti za unapređenje komunalnih usluga, obrazovanja, zdravstvene skrbi, kulturnih i sportskih ustanova na njihovu području, a također mogu utjecati na radno vrijeme javnih službi, objekata za opskrbu hranom i pićem, te regulaciju prometa. Povrh toga, mjesni odbori također mogu obavljati određene poslove iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave koji su na njih preneseni od strane Općine ili grada. Rad mjesnih odbora financira se iz proračuna općine Vrbje.

Mjesni odbori imaju prvenstveno savjetodavnu ulogu – djelokrug i samostalnost mjesnih odbora ograničena je ZLPS-om i Statutom Općine, i oni podliježu nadzoru koji provode tijela jedinice lokalne samouprave. Na području općine Vrbje djeluje sedam mjesnih odbora: MO Dolina, MO Bodovaljci, MO Sičice, MO Vrbje, MO Visoka Greda, MO Mačkovac, te MO Savski Bok.

11.2. Odgoj i obrazovanje

11.2.1. Predškolski odgoj i obrazovanje

U pogledu predškolskog odgoja i obrazovanja, na području općine Vrbje program predškole provodi se u prostorijama vjeronaučne dvorane, te u područnim školama. Program pohađa 30-ero djece u dvije grupe, a program predškole provode odgajateljice dječjeg vrtića „Maslačak“ iz Nove Gradiške. Općina Vrbje sudjeluje u provedbi programa na način da snosi troškove rada jedne odgajateljice. Program se provodi tri puta tjedno u vremenu od 8 do 12 sati. S obzirom da je natalitet već godinama kontinuirano u opadanju, nije planirana izgradnja dječjeg vrtića na području Općine. No, kako bi poboljšala uvjete predškolskog odgoja i obrazovanja, općina Vrbje planira osnivanje dječje igraonice u polivalentnom objektu u naselju Vrbje.

11.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Osnovnoškolsko obrazovanje na području općine Vrbje provodi se putem šest područnih škola:

- PŠ Bodovaljci koja djeluje u okviru OŠ „Vladimir Nazor“ iz Adžamovaca

Fotografija 25: PŠ Bodovaljci

Područna škola u naselju Bodovaljci u školskoj godini 2015./2016. ima оформljena dva razredna odjela koja pohađa ukupno 22 učenika od kojih 6 učenika u prvom razredu, 2 učenika u drugom razredu, 6 učenika u trećem razredu, te 8 učenika u četvrtom razredu.

Od ulaganja u poboljšanje infrastrukture u kojoj se provodi program osnovnoškolskog obrazovanja potrebno je izvršiti radove pregrađivanja učionica, zidarskih i sobofotografijarskih radova, postavljanja toplinske izolacije vanjskih zidova na istočnoj i južnoj strani objekta, izgradnje nove drvarnice i uređenja tavana u zgradi škole. Također, jedan od problema predstavlja i nedostatak informatičke opreme potrebne za kvalitetno izvođenje nastavnog programa.

- PŠ Vrbje, Sičice i Dolina koje djeluju u okviru OŠ Ljudevita Gaja, Nova Gradiška

Fotografija 26: PŠ Dolina

U prethodno navedene tri područne škole оформljena su 4 mješovita razredna odjela s ukupno 29-ero djece. Područnu školu u Dolini pohađa 8-ero djece, u Sičicama troje djece, dok područnu školu u Vrbju pohađa ukupno 18-ero djece.

U pogledu postojećeg stanja i opremljenosti objekata navedenih odgojno-obrazovnih ustanova, područna škola u naselju Sičice zahtijeva detaljnu obnovu zbog dotrajalosti postojećih građevinskih elemenata i materijala i to ponajprije toplinske izolacije vanjskih zidova, izmjene krovišta, stolarije, hidroizolacije zbog velike vlage, podova, elektroinstalacija, stropova, grijanja, rasvjete, ali i nabavu nove informatičke opreme i namještaja.

Kod područne škole u naselju Dolina potrebno je asfaltirati prilaz školskoj zgradi, te izvršiti izmjenu postojećih elektroinstalacija. Na područnoj školi u naselju Vrbje također je potrebno izvršiti izmjenu postojećih elektroinstalacija, te uređenje sanitarnog čvora. Za obje navedene područne škole potrebno je nabaviti dodatni namještaj i opremu potrebnu za kvalitetno svakodnevno funkcioniranje.

- PŠ Mačkovac i Visoka Greda koje djeluju u okviru OŠ „Mato Lovrak“ Nova Gradiška

Fotografija 27: PŠ Visoka Greda

Područnu školu u naselju Visoka Greda u školskoj godini 2015./2016. pohađa ukupno 7 učenika u kombiniranom razrednom odjelu prvog, drugog i trećeg razreda, dok područnu školu u naselju Mačkovac pohađa ukupno 9 učenika također u kombiniranom razrednom odjelu. Područna škola u Visokoj Gredi zahtijeva ulaganja u poboljšanje stanja objekta i to postavljanja toplinske izolacije vanjskih zidova, izmjene stolarije, uređenja sanitarnog čvora, uređenja prilaza u školu, te opremanja potrebnim namještajem, te informatičkom opremom.

Na područnoj školi u Mačkovcu potrebno je izmijeniti krovšte, te ukloniti postojeće salonit ploče, izvršiti sobofotografijarske radove, te urediti ogradu oko škole. Također, potrebe su vidljive i u dijelu nabave školskog namještaja, te informatičke opreme.

11.3. Društvena infrastruktura

U pogledu društvene infrastrukture, na području općine Vrbje društveni domovi predstavljaju glavnu infrastrukturu u kojoj se održava većina kulturnih, društvenih i zabavnih manifestacija i događanja, ali i prostore u kojima djeluju udruge s područja Općine.

Društveni dom u naselju Sičice izgrađen je još davne 1968. godine, te obuhvaća površinu od 350 m². U sastavu društvenog doma smješteni su i prostori za vatrogasce, te prostorije s ugostiteljskim sadržajima. S obzirom na vrijeme izgradnje, te dotrajalost cjelokupnog objekta, 2010. godine općina Vrbje izvršila je adaptaciju društvenog doma u okviru koje su nadograđeni sanitarni čvorovi, kuhinjski prostor, te je uređena velika dvorana i sala za sastanke. Vrijednost izvršenih radova iznosila je 300.000,00 kn, a uz proračunska sredstva Općine, financijska sredstva osigurali su i Brodsko-posavska županija, te Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Daljnja ulaganja u navedeni društveni objekt potrebna su isključivo u dijelu ugradnje energetski učinkovitog sustava grijanja i hlađenja cjelokupnog objekta.

Fotografije 28 i 29: Društveni dom u naselju Sičice

Društveni dom u naselju Bodovaljci izgrađen je 1971. godine, a u njegovu sastavu smještena je velika dvorana, kuhinja, sanitarni čvor, te poslovni prostori i prostori za udruge, sveukupne površine 500 m². Kompletna energetska obnova društvenog doma financirana je iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost 2011. godine kada je obnovljena i velika dvorana, ukupne vrijednosti radova 350.000,00 kn. Daljnja ulaganja u navedeni objekt potrebna su u dijelu energetske obnove starog dijela društvenog doma i to u toplinsku izolaciju zidova, izmjene postojeće stolarije, podova i krovišta, te ugradnje energetske učinkovitog sustava grijanja i hlađenja.

Fotografije 30 i 31: Društveni dom u Bodovaljcima

Društveni dom u naselju Dolina izgrađen je 1986. godine, te obuhvaća površinu od 250 m². Isti je u potpunosti funkcionalan sa svim postojećim sadržajima, te trenutno ne zahtijeva dodatna građevinska ulaganja. U okviru objekta djeluje i Dobrovoljno vatrogasno društvo iz Doline, te su jedina ulaganja predviđena u opremanje postojećeg kuhinjskog prostora u okviru društvenog doma.

Fotografije 32 i 33: Društveni dom u Dolini

Društveni dom u naselju Mačkovac jedan je od najstarijih društvenih objekata na području Općine. Izgrađen 1920. godine s površinom od 200 m², objekt je nekada bio u funkciji četverogodišnje pučke osnovne škole, da bi tijekom godina objekt stekao status i područne škole. Izgradnjom nove područne škole 1985. godine postojeći objekt prenamijenjen je u društveni dom kojim se i danas koriste stanovnici ovoga naselja, ali i NK „Sava“ iz Mačkova. Tijekom Domovinskog rata društveni dom u potpunosti je devastiran, a 1994. godine izvršena je kompletna obnova objekta tijekom koje su izvršena ulaganja u krovšte, podove, unutarnje uređenje zidova, te prozora. Općina Vrbje 2013. godine provela je dodatne radove adaptacije krovišta, stolarije na objektu društvenog doma, te vanjske toplinske izolacije zidova. Od daljnjih ulaganja potrebno je provesti radove ugradnje sustava odvodnje otpadnih voda, ugradnje energetski učinkovitog sustava grijanja i hlađenja, te opremiti postojeći kuhinjski prostor.

Fotografija 34: Društveni dom u naselju Mačkovac

U naselju Vrbje, kao administrativnom središtu Općine, društveni dom izgrađen je 1970. godine s površinom od 350 m². U sastavu objekta društvenog doma smještena je i općinska vijećnica, poštanski ured, ambulanta primarne zdravstvene zaštite, poslovni prostori, te velika dvorana za društvena događanja s pripadajućom kuhinjom i sanitarnim čvorom. S građevinskog aspekta, na navedenom objektu potrebna su ulaganja u energetske obnovu i to prije svega u toplinsku izolaciju vanjskih zidova, krovišta, dijela stolarije, te ugradnju energetski učinkovitog sustava grijanja i hlađenja.

Fotografija 35: Društveni dom u naselju Vrbje

Jedini novoizgrađeni objekt društvene infrastrukture na području Općine nalazi se u naselju Savski bok koji je izgrađen tijekom 2015. godine i to po modelu *roh bau*, a obuhvaća površinu od 160 m². Ukupna vrijednost izvedenih radova iznosila je 225.000,00 kn od kojih je 90 % finansijskih sredstava osiguralo Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova, dok je preostalih 10 % vrijednosti investicije osigurala općina Vrbje. Kako bi se navedeni društveni objekt u potpunosti stavio u funkciju, potrebno je provesti radove unutarnjeg uređenja zidova, podova, te ugradnje stolarije i sanitarnog čvora.

S obzirom da je u potkrovlju navedenog objekta predviđen prostor za udrugu mladih, isti je također potrebno urediti kao i izvršiti opremanje cjelokupnog objekta.

Fotografija 36: Društveni dom u naselju Savski Bok

Od osnutka općine Vrbje kao jedinice lokalne samuprave, općinska uprava djeluje u objektu koji se nalazi u vlasništvu OŠ Ljudevita Gaja iz Nove Gradiške, s obzirom da Općina u naselju Vrbje kao administrativnom središtu Općine ne raspolaže niti jednim objektom koji bi mogao biti u navedenoj funkciji.

Fotografija 37: Zgrada Općinske uprave

S obzirom da je postojeći objekt kao i većina drugih javnih i društvenih objekata na području Općine bio u vrlo lošem stanju, 2012. godine izvršeni su radovi obnove postojećih temelja i toplinske izolacije vanjskih zidova, instalacija vodovoda i kanalizacije, podova i sanitarnog čvora, stolarije, te cjelokupne obnove unutarnjih prostorija.

Sav potreban materijal za izvršene radove osigurala je općina Vrbje, dok su na provedbi radova angažirane nezaposlene osobe putem javnih radova koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje.

S obzirom na nedostatak infrastrukture koja bi bila u funkciji razvoja društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine, općina Vrbje uvidjela je potrebu izgradnje polivalentnog objekta u naselju Vrbje, u kojemu se planiraju smjestiti raznoliki društveni, kulturni i javni sadržaji poput dječje igraonice, knjižnice, prostorija za djelovanje neprofitnih udruga, ljekarne i sl. Navedena projektna ideja trenutno je u fazi pripreme Idejnog projekta kojim bi se detaljnije definirali planirani sadržaji i usluge.

11.4. Zdravstvo i socijalna skrb

Do 2016. godine ostvarivanje usluga primarne zdravstvene skrbi stanovništvo s područja općine Vrbje ostvarivalo je na području grada Nova Gradiška koje je zbog udaljenosti itekako utjecalo na kvalitetu života stanovništva. S obzirom da je dostupnost zdravstvenih usluga bila otežana za stanovništvo, a posebice za one ugrožene skupine, ukazala se potreba formiranja vlastite ambulante opće/obiteljske medicine na području Općine. Stoga je općina Vrbje 2012. godine Domu zdravlja dr. Andrija Štampar iz Nove Gradiške ustupila u najam prostor koji se nalazi u sastavu društvenog doma u naselju Vrbje u svrhu formiranja ambulante opće/obiteljske medicine.

Kako bi se zadovoljili potrebni tehnički uvjeti za pružanje medicinskih usluga, 2013. godine izvršena je kompletna adaptacija i prenamjena predviđenog prostora koji je prilagođen i za osobe s invaliditetom. Također je izvršeno opremanje ambulante potrebnim namještajem, te informatičkom i medicinskom opremom.

Na temelju navedenog, od nadležnog tijela – Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske ishođeno je rješenje kojim je odobren početak rada ambulante opće/obiteljske medicine, te dozvola za upošljavanje djelatnika tima obiteljske medicine (liječnik i medicinska/i tehničar/ka).

Nakon provedenog natječaja, tijekom 2015. godine uposlen je liječnik obiteljske medicine, međutim on još uvijek nije započeo s radom zbog obveza specijalističkog usavršavanja.

S obzirom da je do sada u ambulantu opće/obiteljske medicine prijavljeno više od 600 pacijenata s područja Općine, u tijeku je priprema novog natječaja za zapošljavanje doktora medicine koji provodi Dom zdravlja dr. Andrija Štampar kako bi nova ambulanta u što skorijem roku započela s radom.

U pogledu dentalne zdravstvene zaštite, lokalno stanovništvo ju ostvaruje na području grada Nova Gradiška. Jedan od budućih projekata općine Vrbje obuhvaća i projektiranje, te izgradnju ambulante dentalne medicine, ali i osiguranje prostora za pružanje ljekarničnih usluga kojih na području Općine također nedostaje.

Fotografije 38 i 39: Unutrašnjost ambulante opće/obiteljske medicine

U pogledu pružanja usluga socijalne skrbi, na području općine Vrbje nema izgrađenih institucionalnih objekata socijalne skrbi, kao niti izvaninstitucionalnih. Jedan od problema u sustavu socijalne skrbi nedvojbeno je iznimno velik broj trajnih korisnika socijalnih naknada kojih je prema podacima Općinske uprave u 2015. godini bilo registrirano ukupno 70 s trajnim rješenjima o korištenju socijalnih naknada izdanih od nadležnog Centra za socijalnu skrb.

Od ostalih socijalnih potpora, iz proračuna Općine kontinuirano se osiguravaju financijska sredstva za poticanje nataliteta, tj. isplatu jednokratnih potpora za novorođenčad, kao i prijevoz do matične osnovne škole u Novoj Gradiški za djecu s poteškoćama u razvoju.

11.5. Sport i rekreacija

Na području općine Vrbje sadržaji i objekti za sport i rekreaciju nisu u dovoljnoj mjeri zastupljeni, kao ni u većini ruralnih područja. Od sportskih terena i objekata najveći dio obuhvaćaju nogometna igrališta, dok je zastupljenost infrastrukture i sadržaja za ostale sportove i vidove rekreacije gotovo zanemariva.

Na području naselja Bodovljaci izgrađeno je veliko travnato igralište za nogomet s pripadajućim tribinama za gledatelje, kapaciteta 200 sjedećih mjesta. Uz nogometno igralište izgrađen je prateći objekt koji sadržava svlačionice, prostorije za sudce, te ugostiteljske sadržaje. Od dodatnih ulaganja u poboljšanje postojećeg stanja navedene infrastrukture potrebno je izgraditi rasvjetu uz igralište, obnoviti travnjak, postaviti zaštitne mreže iza igrališta, te provesti radove ugradnje energetski učinkovitog sustava grijanja i hlađenja u sportskom objektu.

Uz navedeno nogometno igralište, na području naselja izgrađeno je i asfaltirano malonogometno igralište koje, s obzirom da je izgrađeno prije 90-ih godina prošloga stoljeća, zahtijeva obnovu, tj. potrebno je presvući igralište novim slojem asfalta, te nabaviti i postaviti nove golove i koševe.

Na području naselja Vrbje izgrađeno je veliko travnato nogometno igralište s pripadajućim objektom u kojemu su smještene svlačionice i prostor za nogometne sudce. Navedeno igralište i objekt funkcionalnošću i tehničkom izvedbom u potpunosti zadovoljavaju potrebe postojećih korisnika. Potrebe na području naselja Vrbje vidljive su u dijelu izgradnje asfaltnog malonogometnog igrališta koje je planirano u okviru prostora postojeće škole, tj. iza društvenog doma u Vrbju. Na predviđenoj lokaciji općina Vrbje raspolaže zemljištem na kojemu je planirana izgradnja dodatnih sportskih terena za djecu i mlade.

Od ostalih naselja na području Općine u Sičicama je izgrađeno malonogometno asfaltirano igralište s koševima za košarku koje je smješteno u središtu naselja pokraj škole, a na kojemu je potrebno postaviti rasvjetna tijela, dok je u naselju Dolina izgrađeno malonogometno travnato igralište na kojemu su potrebne zaštitne ograde iza nogometnih golova.

U naselju Mačkovac evidentirano je veliko travnato igralište za nogomet s pripadajućim sportskim objektom koji sadrži svlačionice, prostor za sudce, skladišni prostor, te ugostiteljske sadržaje. Potrebe u okviru ove infrastrukture za sport i rekreaciju usmjerene su ka postavljanju montažnih tribina za gledatelje, kapaciteta 200 sjedećih mjesta, postavljanju rasvjetnih tijela, ograde oko nogometnog igrališta, te zaštitnih mreža.

U pogledu sadržaja i infrastrukture za djecu, na području općine Vrbje nema niti jednog funkcionalnog dječjeg igrališta, te su budući planovi usmjereni ka izgradnji istih u svakom naselju na području Općine.

12. CIVILNO DRUŠTVO

Prema podatcima Ministarstva uprave, Registra udruga u Republici Hrvatskoj, na području općine Vrbje aktivno djeluje 20 udruga civilnog društva:

- Udruga mladih Mačkovac
- NK „Sava“, Mačkovac
- Udruga za očuvanje kulturnih i tradicijskih vrijednosti „HRAST“, Visoka Greda
- NK „Saturn“
- Izvorna družina Vrbje
- Vatrogasna zajednica općine Vrbje
- Stočarska udruga Vrbje
- Paintball klub Sičice
- Prva udruga obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava Bodovaljci
- DVD Dolina
- Družba čuvara starih običaja, Vrbje
- Udruga mladih Sičice
- Udruga za očuvanje kulturnih i tradicijskih vrijednosti „Pokladno jahanje Bodovaljci“
- DVD Vrbje
- DVD Sičice
- KUD Vrbje
- Udruga čuvara i izrađivača narodnog ruha „Zlatne ruke“
- DVD Bodovaljci
- NK „Slavonija“, Bodovaljci
- Tradicijska udruga Vreba, Dolina.

Unatoč relativno velikom broju registriranih neprofitnih udruga na području Općine, potrebno je istaknuti da one zasada nemaju značajan utjecaj na socio-ekonomski razvoj područja Općine. Navedeno je iz razloga što se suočavaju s brojnim problemima, poput nedovoljne razvijenosti operativnih i ljudskih kapaciteta, te nedovoljne suradnje na lokalnoj, ali i regionalnoj razini. Velik problem je i financijska ovisnost o dotacijama iz općinskog proračuna.

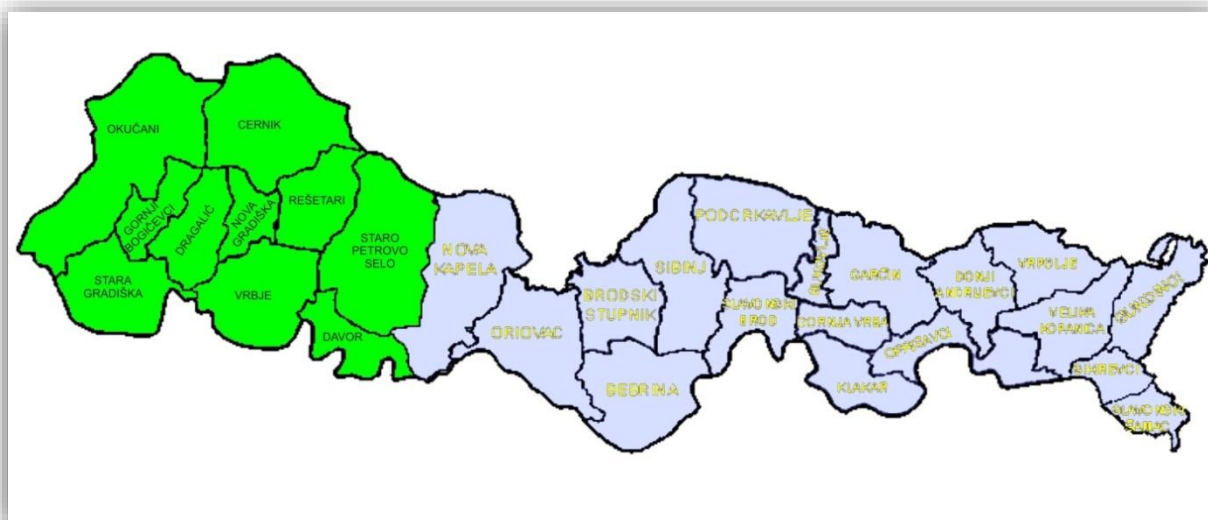

12.1. Lokalne akcijske grupe

Po formalno-pravnom obliku, udrugama pripadaju i lokalne akcijske grupe koje predstavljaju oblik partnerstva kojeg čine predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, privatnog sektora, te civilnog društva. Lokalne akcijske grupe predstavljaju jedan od modela razvoja ruralnih područja koji se primjenjuje u Europskoj uniji.

Ovakav pristup se naziva CLLD – Community Led Local Development ili lokalni razvoj vođen od strane zajednice. CLLD se provodi putem integriranih i multisektorskih strategija lokalnog razvoja dizajniranih na način da uvažavaju lokalne potrebe i potencijale, koje uključuju inovativne razvojne mogućnosti u lokalnom kontekstu, umrežavanje i suradnju. Sukladno Uredbi Europskog parlamenta o potporama ruralnom razvoju upravo su LAG-ovi definirani kao nositelji CLLD pristupa i to kroz provedbu svojih lokalnih razvojnih strategija.

Općina Vrbje s 9 jedinica lokalne samouprave osnivač je i član LAG-a „Zapadna Slavonija“ koji je osnovan 2012. godine, te obuhvaća JLS u zapadnom dijelu Brodsko-posavske županije. LAG graniči na istoku s općinom Nova Kapela, na sjeveru s Požeško-slavonskom županijom, na zapadu sa Sisačko-moslavačkom županijom te na jugu s rijekom Savom koja je međudržavna granica između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine. LAG „Zapadna Slavonija“ obuhvaća prostor 10 jedinica lokalne samouprave i to: grad Novu Gradišku, općine Cernik, Davor, Dragalić, Gornji Bogićevci, Okučani, Rešetari, Stara Gradiška, Staro Petrovo Selo i Vrbje, te obuhvaća površinu od 838,79 km².

Fotografija 40: Prikaz obuhvata LAG-a „Zapadna Slavonija“ u okviru Brodsko-posavske županije

Glavni cilj djelovanja LAG-a „Zapadna Slavonija“ je oživljavanje gospodarstva i poboljšanje kvalitete života na cjelokupnom području LAG-a, te promicanje održivog razvoja.

2013. godine kroz mjeru 202 IPARD programa u Republici Hrvatskoj pod nazivom „Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja“ LAG-u Zapadna Slavonija za razdoblje 2013. – 2014. godine odobreno je ukupno 900.000,00 kn za provedbu Lokalne razvojne strategije LAG-a. Tijekom 2015. godine LAG-u „Zapadna Slavonija“ Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju kroz mjeru 19. „LEADER – CLLD“, podmjera 19.1. Pripremna pomoć koja se provodi u okviru Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. godine, odobrena je potpora u iznosu od 371.846,30 kn za izradu nove lokalne razvojne strategije, te tekuće troškove poslovanja.

Osim općine Vrbje kao jedne od osnivača LAG-a „Zapadna Slavonija“, s područja općine Vrbje tek su tri predstavnika iz gospodarskog i civilnog sektora punopravni članovi LAG-a.

STRATEGIJA RAZVOJA DO 2020.

1. SWOT ANALIZA

Naziv SWOT analiza predstavlja skraćenicu od četiri engleske riječi, koje u prijevodu znače:

Strengths – snage

Weaknesses – slabosti

Opportunities – mogućnosti

Threats – prijetnje.

Osnovna ideja SWOT analize je da omogući razvojno ponašanje na način da omogućava prepoznavanje pozitivnih i negativnih čimbenika i daje mogućnost da se na njih pravovremeno utječe. SWOT analiza omogućava da se utvrdi gdje se u sadašnjoj situaciji jedinica lokalne samouprave nalazi, koje su joj glavne prednosti i slabosti, kakve su joj šanse i koje su prepreke da se stigne do planiranih ciljeva u budućnosti. SWOT analiza je analitički okvir za dobivanje relevantnih informacija lokalne samouprave o samoj sebi i o okolini u kojoj djeluje sada i u budućnosti sa svrhom utvrđivanja strateških prilika i prijetnji u okolini i vlastitih strateških snaga i slabosti.

SWOT analiza se zasniva na pretpostavci da će Općina postići najveći strateški uspjeh maksimiziranjem vlastitih snaga i prilika u okolini uz istovremeno minimiziranje prijetnji i slabosti, odnosno najboljom upotrebom unutrašnjih snaga u korištenju mogućnosti iz okoline.

Snage i slabosti označavaju više ili manje stabilna unutarnja svojstva na koja subjekti mogu direktno utjecati poduzimanjem određenih mjera. Mogućnosti i prijetnje upućuju na vanjske, više-manje dinamične strukture, na čije stanje i intenzitet subjekti nemaju izravan utjecaj poduzimanjem adekvatnih mjera.

U nastavku slijedi SWOT analiza izrađena za ekonomski sektor, sektor zaštite okoliša i infrastrukture, te društveni sektor na području općine Vrbje.

SWOT analiza ekonomskog sektora na području općine Vrbje:

SNAGE	▪ Tradicija djelovanja sektora poduzetništva i obrtništva ▪ 12 registriranih aktivnih obrta, 10 tvrtki ▪ Definirane dvije poslovne zone ▪ Dominantan poljoprivredni sektor na području Općine ▪ 320 registriranih poljoprivrednih subjekata ▪ 3 registrirana ekološka poljoprivredna proizvođača ▪ 44,22 % udjela poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini Općine ▪ Kvalitetno poljoprivredno zemljište ▪ Proizvodnja raznovrsnih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda ▪ Izravna prodaja tradicijskih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na OPG-ima ▪ Mini pivovara <i>Bošnjak</i> ▪ Značajni prirodni resursi za razvoj turističke ponude ▪ Rijeka Sava ▪ Tri lovišta ▪ Posavska poučna cesta ▪ Biciklistička staza Davor – Strmac ▪ Turistička signalizacija u okviru Posavske poučne ceste ▪ Četiri ugostiteljska objekta ▪ Prepoznatljive tradicijske manifestacije i događanja ▪ Posavska arhitektura ▪ Seoski običaji i tradicijske vrijednosti ▪ Pet arheoloških lokaliteta ▪ Brončana kaciga – pojedinačno pokretno kulturno dobro ▪ Obnova „Rodine kuće“ i osnivanje lokalnog etnografskog muzeja
SLABOSTI	▪ Indeks razvijenosti područja Općine manji od 50 % prosjeka RH ▪ Visoka stopa nezaposlenosti na području Općine ▪ Niska razina obrazovanja nezaposlenih osoba ▪ Nizak udio žena u ukupnoj nezaposlenosti ▪ Niska stopa zaposlenosti na području Općine ▪ Nedovoljno razvijena proizvodnja proizvoda s visoko dodanom vrijednošću ▪ Mali broj novootvorenih radnih mjesta ▪ Nedovoljan broj poduzetničkih inicijativa na lokalnoj razini ▪ Nedovoljno razvijena znanja i vještine poduzetnika i obrtnika ▪ Nedovoljno korištenje novih tehnologija ▪ Nedovoljna informiranost i educiranost poduzetnika i obrtnika za korištenje EU fondova ▪ Nedovoljna konkurentnost poduzetnika i obrtnika na tržištu ▪ Primjena konvencionalne poljoprivrede ▪ Rascjepkanost i usitnjenost poljoprivrednog zemljišta ▪ Nizak udio ekološke proizvodnje ▪ Nedovoljno uređeni poljoprivredni putovi i prometnice ▪ Zastarjela poljoprivredna mehanizacija ▪ Nedovoljna izgrađenost sustava navodnjavanja ▪ Nedostatna infrastruktura i oprema za obranu od elementarnih nepogoda ▪ Nerazvijeni preradbeni kapaciteti

	▪ Nedovoljna informiranost i educiranost poljoprivrednih proizvođača ▪ Mali proizvodni kapaciteti poljoprivrednih gospodarstava ▪ Nedovoljna umreženost i suradnja poljoprivrednih subjekata ▪ Nedovoljno korištenje prepoznatljivosti tradicionalnih gastronomskih proizvoda s područja Općine ▪ Nedovoljno razvijene dopunske djelatnosti na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima ▪ Nedovoljna iskorištenost prirodnih, kulturno-povijesnih i tradicijskih resursa za razvoj diferencirane turističke ponude ▪ Nedovoljno izgrađena javna turistička infrastruktura (šetnice, biciklističke staze, vidikovci i sl.) ▪ Nepostojanje registriranih smještajnih kapaciteta ▪ Nedovoljan broj turističke signalizacije na području Općine ▪ Nedovoljna ulaganja u marketing i promidžbu u turizmu ▪ Nedovoljna primjena strateškog planiranja u ključnim razvojnim sektorima
MOGUĆNOSTI	▪ Revitalizacija stočarstva na području Općine ▪ Jačanje ekološke poljoprivredne proizvodnje ▪ Razvoj selektivnih oblika turizma ▪ Korištenje europskih fondova i programa za financiranje razvojnih projekata iz područja gospodarstva, poljoprivrede i turizma
PRIJETNJE	▪ Dugogodišnja gospodarska kriza ▪ Siva ekonomija ▪ Učestale promjene zakonskih propisa ▪ Neučinkovita državna administracija ▪ Jaka konkurencija poljoprivrednih proizvođača i EU na tržištu

SWOT analiza sektora zaštite okoliša i infrastrukture na području općine Vrbje:

SNAGE	▪ Povoljan prometni položaj ▪ Razvijena mreža županijskih i lokalnih cesta ▪ Izrađen PPUO kao osnova za planiranje i izgradnju infrastrukture ▪ 47 km nerazvrstanih cesta i poljoprivrednih putova na području Općine ▪ Kontinuirana ulaganja u održavanje cestovne infrastrukture ▪ Izrađena projektna dokumentacija i ishođene građevinske dozvole za nekoliko projekata poboljšanja cestovne infrastrukture ▪ Izrađen projekt uređenja središta naselja Vrbje ▪ Poljoprivredno letjelište u Bodovaljcima ▪ Izgrađen sustav vodoopskrbe u naseljima Vrbje, Bodovaljci, Sičice i Dolina ▪ Izrađena projektna dokumentacija i ishođene dozvole za izgradnju vodoopskrbnog sustava u ostalim naseljima na području Općine ▪ Osigurana financijska sredstva za realizaciju projekta izgradnje vodoopskrbnog sustava u ostalim naseljima na području Općine ▪ Kontinuirana i kvalitetna opskrba električnom energijom na području Općine ▪ Izgrađen sustav javne rasvjete na cjelokupnom području Općine ▪ Izvršena modernizacija sustava javne rasvjete energetski učinkovitim rasvjetnim tijelima u naseljima Bodovaljci, Vrbje, Sičice, Dolina ▪ Izrađena projektna dokumentacija i ishođene dozvole za izgradnju plinske mreže na području Općine ▪ Iskustvo u realizaciji infrastrukturnih projekata ▪ Organizirano prikupljanje i zbrinjavanje komunalnog otpada na području Općine ▪ Postavljeni zeleni otoci u svim naseljima na području Općine ▪ Izgrađene mrtvačnice na svim grobljima na području Općine ▪ Djelomično izvršena energetska obnova javnih objekata/društvenih domova na području Općine
SLABOSTI	▪ Neriješeni imovinsko-pravni odnosi u dijelu nerazvrstanih cesta na području Općine ▪ Dotrajalost i oštećenost kolnika na nerazvrstanim cestama ▪ Nekvalitetna oborinska odvodnja uz nerazvrstane ceste ▪ Nedovoljno izgrađena infrastruktura za pješake (nogostupi) ▪ Nedostatna financijska sredstva za realizaciju svih projekata iz područja cestovne infrastrukture ▪ Nedostatna opskrbljenost pitkom vodom svih stanovnika na području Općine ▪ Neizgrađenost sustava odvodnje i pročišćivača otpadnih voda ▪ Korištenje septičkih jama ▪ Zagađenje podzemnih voda ▪ Potencijalna ugroženost zdravlja stanovništva ▪ Dijelovi sustava javne rasvjete zastarjeli i energetski neučinkoviti ▪ Pojava svjetlosnog zagađenja ▪ Neizgrađenost plinske mreže na području Općine ▪ Nedovoljan broj zelenih otoka na području Općine

	▪ Nedovoljan broj spremnika za odlaganje posebnih vrsta otpada na području Općine ▪ Nemogućnost recikliranja otpada na području Općine ▪ Pojava manjih divljih odlagališta otpada ▪ Nedovoljna opremljenost mrtvačnica na grobljima ▪ Nekvalitetan pristup grobnim mjestima ▪ Nedovoljan broj opreme i mehanizacije za pružanje komunalnih usluga ▪ Nedovoljna primjena mjera energetske učinkovitosti u gospodarskom i civilnom sektoru ▪ Nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije u javnom, gospodarskom i civilnom sektoru ▪ Nedovoljno informirano i educirano stanovništvo o primjeni mjera energetske učinkovitosti i mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije ▪ Nedovoljno razvijena svijest lokalnog stanovništva o održivom razvoju i odgovornom postupanju prema okolišu ▪ Nedovoljno sudjelovanje lokalnog stanovništva u pitanjima iz područja zaštite okoliša
MOGUĆNOSTI	▪ Razvoj riječnog prometa i infrastrukture ▪ Korištenje otpadnog mulja iz procesa pročišćivanja otpadnih voda za gnojidbu poljoprivrednih površina na području Općine ▪ Proširenje i prenamjena postojećeg poljoprivrednog letjelišta ▪ Jača primjena mjera energetske učinkovitosti kod gospodarskih subjekata i u civilnom sektoru ▪ Razvoj infrastrukture i jače korištenje obnovljivih izvora energije ▪ Pojačano sudjelovanje javnosti u donošenju odluka iz područja zaštite okoliša ▪ Korištenje financijskih sredstava iz EU fondova za realizaciju infrastrukturnih projekata
PRIJETNJE	▪ Izgradnja plinske mreže na području Općine u nadležnosti koncesionara ▪ Nedovoljno učinkovita državna administracija u ishođenju potrebnih dozvola i suglasnosti za infrastrukturne projekte

SWOT analiza društvenog sektora na području općine Vrbje:

SNAGE	▪ Sedam mjesnih odbora ▪ Provedba programa predškolskog odgoja i obrazovanja ▪ Financiranje programa predškolskog odgoja i obrazovanja ▪ Šest područnih škola na području Općine ▪ 20 udruga civilnog društva ▪ Udruge mladih ▪ Nogometna igrališta u većini naselja na području Općine ▪ Članstvo u LAG-u „Zapadna Slavonija“ ▪ Financijska i tehnička potpora Općine udrugama civilnog društva ▪ Ambulanta opće/obiteljske medicine ▪ Potpore za novorođenčad
SLABOSTI	▪ Nepostojanje dječjeg vrtića na području Općine ▪ Nepostojanje dječjih igrališta na području Općine ▪ Nedovoljno razvijen sustav socijalnih usluga ▪ Nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva o mogućnostima neformalnog obrazovanja ▪ Nedovoljno razvijena svijest o potrebi cjeloživotnog obrazovanja ▪ Nedostatak društvenih sadržaja za djecu i mlade ▪ Nedovoljno izgrađena infrastruktura za sportsko-rekreacijske aktivnosti ▪ Nedovoljno iskorišten potencijal velikog broja udruga ▪ Nedovoljno razvijeni kapaciteti rada udruga ▪ Nedovoljna umreženost i suradnja između udruga ▪ Nedovoljna informiranost udruga o mogućnostima korištenja fondova EU i nacionalnih programa ▪ Nedostatak ambulante dentalne medicine na području Općine ▪ Nedostatak ljekarne na području Općine
MOGUĆNOSTI	▪ Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja ▪ Unapređenje ljudskih potencijala poticanjem cjeloživotnog obrazovanja stanovništva ▪ Jače aktiviranje udruga u svim područjima djelovanja
PRIJETNJE	▪ Depopulacija područja Općine ▪ Kontinuiran pad nataliteta na području Općine ▪ Značajan broj trajnih korisnika socijalnih naknada na području Općine

2. VIZIJA RAZVOJA

Vizijom kao poželjnom slikom budućeg stanja određuju se opće smjernice razvoja područja Općine. Utvrđivanje općih smjernica zasniva se na kvalitetnoj analizi resursa i okruženja općine Vrbje, odnosno na rezultatima dobivenim SWOT analizom. Resursi Općine služe kao osnova za kreativno promišljanje u sagledavanju razvoja Općine s različitih aspekata. Vizija općine Vrbje predstavlja misao vodilju za razradu strateških ciljeva, prioriteta i mjera razvoja Općine.

Razvojna vizija općine Vrbje do konca 2020. godine glasi:

„Općina Vrbje općina je razvijenog društvenog standarda i visoke kvalitete života za sve svoje stanovnike, koja svoj održivi socio-ekonomski razvoj temelji na postojećim poljoprivrednim resursima, razvijenim malim gospodarstvom, te na specifičnim oblicima turističke ponude.

S razvijenom modernom lokalnom infrastrukturom, područje općine Vrbje idealno je za život i rad mladih obitelji.“

3. STRATEŠKI CILJEVI

Na temelju provedene analize okruženja definiraju se strateški ciljevi koji predstavljaju izjavu o tome što općina Vrbje namjerava postići u razdoblju do 2019. godine, odnosno određuje se jasan smjer kretanja i djelovanja, a njihova realizacija pridonijet će ostvarenju vizije razvoja općine Vrbje. Dugoročni strateški ciljevi nastali su kao rezultat vizije razvoja, analize stanja, ključnih problema i SWOT analize. Strateški ciljevi razvoja Općine sadrže konzistentan i sažet opis namjeravanih ishoda s jasno izraženim i mjerljivim postignućima koja proizlaze iz vizije, a vremenski su povezani s razdobljem trajanja strategije. Ciljevi su formulirani po S.M.A.R.T. načelima što znači da su postavljeni strateški ciljevi:

- ✓ Specifični (eng. Specific)
- ✓ Mjerljivi (eng. Measurable)
- ✓ Ostvarivi (eng. Achievable/Attainable)
- ✓ Relevantni (eng. Relevant)
- ✓ Vremenski određeni (eng. Time - bound).

STRATEŠKI CILJ 1	STRATEŠKI CILJ 2	STRATEŠKI CILJ 3
Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa	Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture	Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života
Ekonomski razvoj područja općine Vrbje ovisi o nizu čimbenika na koje Općina, u skladu sa zakonskim ovlastima i financijskim mogućnostima, može direktno tek djelomično utjecati. Stoga su identificirane smjernice gospodarskog razvoja koje će biti usklađene s postojećim resursima, ali i u skladu s mogućnostima i potrebama svih dionika iz zajednice. Primarno su definirani sektori i djelatnosti koje mogu generirati održivi rast i razvoj gospodarstva, te istovremeno djelovati na poboljšanje poslovnog okruženja na području Općine poput jačanja poduzetničke infrastrukture, povezivanja i udruživanja poduzetnika, ali i izravnim poticanjem rasta i razvoja poslovnih subjekata. S obzirom na postojeće razvojne potencijale, osnovni pravci razvoja prepoznati su u sektoru poljoprivrede, turizma, te mikro, malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva.	Očekivana i potrebna razina kvalitete života stanovništva na području općine Vrbje zahtijeva ulaganja u izgradnju i obnovu lokalne infrastrukture u sektorima koji na direktan i/ili indirektan način zadovoljavaju potrebe svih građana. Kvalitetna komunalna i prometna infrastruktura čini preduvjet odgovarajuće razine kvalitete života, ali i ekonomskog razvoja područja Općine. Suvremeni razvojni trendovi i način življenja zahtijevaju i odgovarajući pristup okolišu, što zahtijeva dodatna ulaganja u sustav gospodarenja otpadom, ali i smanjenje potrošnje energije, kako bi se očuvali postojeći resursi na korist budućim generacijama.	Stvoriti uvjete koji će omogućiti kvalitetan osobni i profesionalni razvoj svakog građanina na području Općine. Razvijene usluge zdravstvene i socijalne zaštite, te raznoliki društveni sadržaji jedan su od imperativa razvoja općine Vrbje u narednom razdoblju. Ukupnu kvalitetu života i društvenog standarda na određenom području moguće je ocijeniti kroz sadržaje za djecu i mlade, potpori koja se pruža ranjivim skupinama stanovništva, ali i kvaliteti ljudskih potencijala na području Općine.

4. PRIORITETI I MJERE

U okviru strateškog cilja 1 definirani su sljedeći prioriteti s pripadajućim mjerama:

STRATEŠKI CILJ 1: ODRŽIVI EKONOMSKI RAZVOJ PODRUČJA OPĆINE KORIŠTENJEM LOKALNIH RESURSA

Prioritet 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora

Prioritet 1.2. Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva

Prioritet 1.3. Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim i kulturno-povijesnim resursima, te tradicijskim vrijednostima

Preporučene mjere u okviru prioriteta 1.1.: Jačanje poljoprivrednog sektora

Šifra mjere: M 1.1.1.	Naziv mjere: Poticanje ekološke proizvodnje u poljoprivredi	Šifra povezanog prioriteta: P 1.1.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Općina Vrbje/poljoprivredni subjekti	
	Savjetodavna služba	
	➤ Informiranje i educiranje poljoprivrednih proizvođača ➤ Poticanje korištenja organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu ➤ Poticanje certificiranja ekoloških poljoprivrednih proizvoda ➤ Promoviranje eko-poljoprivredne proizvodnje ➤ Subvencioniranje ekološke poljoprivredne proizvodnje	
	2016. – 2020.	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja Indikatori/pokazatelji	Proračunska sredstva Općine, Brodsko -posavska županija, Ministarstvo poljoprivrede, EU fondovi i programi	
	➤ Broj održanih edukativnih radionica/seminara/javnih tribina na temu ekološkog uzgoja u poljoprivredi ➤ Broj sudionika edukativnih radionica/seminara/javnih tribina na temu ekološkog uzgoja u poljoprivredi ➤ Broj certificiranih ekoloških proizvođača ➤ Kg/l utrošenih organskih gnojiva i bioloških sredstava ➤ Kg/t prinosa ekoloških ratarskih kultura ➤ Ha poljoprivrednog zemljišta pod eko proizvodnjom ➤ Broj izrađenih promotivnih materijala ➤ Broj dodijeljenih subvencija za eko proizvodnju	

75

Šifra mjere: M 1.1.3.	Naziv mjere: Jačanje kapaciteta i kvalitete proizvodnje	Šifra povezanog prioriteta: P 1.1.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Poljoprivredni subjekti	
	Općina Vrbje	
	➤ Izgradnja novih i modernizacija postojećih objekata za proizvodnju, skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda ➤ Poticanje uvođenja standarda dobrobiti životinja, sigurnosti hrane i kvalitete u proizvodnom procesu ➤ Izgradnja/modernizacija i opremanja objekata za izravnu prodaju proizvoda na poljoprivrednim gospodarstvima ➤ Uvođenje novih tehnologija u proizvodnji i preradi ➤ Modernizacija poljoprivredne mehanizacije ➤ Poticanje umrežavanja poljoprivrednih proizvođača i uspostave novih poljoprivredno-proizvođačkih organizacija	
	2016. – 2020.	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja Indikatori/pokazatelji	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo poljoprivrede, EU fondovi i programi	
	➤ Broj moderniziranih poljoprivrednih objekata za proizvodnju, skladištenje i preradu ➤ Broj novoizgrađenih poljoprivrednih objekata za proizvodnju, skladištenje i preradu ➤ Broj izgrađenih/moderniziranih objekata za izravnu prodaju na poljoprivrednim gospodarstvima ➤ Broj i vrsta nabavljene nove poljoprivredne mehanizacije ➤ Broj i vrsta registriranih dodatnih nepoljoprivrednih djelatnosti kod subjekata u poljoprivredi ➤ Broj osnovanih zadruga/klastera/poljoprivredno-proizvođačkih organizacija ➤ Broj članova zadruga/klastera/poljoprivredno-proizvođačkih organizacija	

Preporučene mjere u okviru prioriteta 1.2.: Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva

Šifra mjere: M 1.2.1.	Naziv mjere: Poboljšanje poslovne klime na području Općine	Šifra povezanog prioriteta: P 1.2.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Općina Vrbje	
	Razvojne agencije/Brodsko-posavska županija	
	➤ Donošenje poticajnih mjera i olakšica za poduzetnike i obrtnike ➤ Promoviranje poduzetničkih projekata s područja Općine ➤ Sufinanciranje izrade projektne dokumentacije za izgradnju/proširenje proizvodnih kapaciteta, sufinanciranje nabave strojeva i opreme i sl. ➤ Informiranje poduzetnika/obrtnika o mogućnostima korištenja EU fondova i programa za financiranje poslovnih projekata ➤ Pružanje tehničke potpore poduzetnicima/obrtnicima pri apliciranju na javne pozive za dodjelu bespovratnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova i programa ➤ Uspostava sustava poticajnih mjera za potencijalne ulagače ➤ Smanjenje administrativnih zapreka na lokalnoj razini ➤ Jačanje marketinških aktivnosti i promocije područja Općine	
	2015. – 2020.	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja Indikatori/pokazatelji	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija	
	➤ Broj novoosnovanih tvrtki/obrta ➤ Broj novootvorenih radnih mjesta/broj novozaposlenih ➤ Broj zahtjeva za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije ➤ Broj ostvarenih potpora ➤ Broj zahtjeva za sufinanciranje marketinških aktivnosti ➤ Broj novih projekata	

Šifra mjere: M 1.2.2.	Naziv mjere: Izgradnja poslovne infrastrukture	Šifra povezanog prioriteta: P 1.2.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Općina Vrbje	
	Brodsko-posavska županija	
	➤ Izrada projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju poslovne infrastrukture ➤ Ishođenje dozvola i suglasnosti ➤ Izgradnja/komunalno opremanje poslovnih zona ➤ Izmjene i dopune prostorno-planske dokumentacije u svrhu formiranja malih proizvodnih površina za mikro poduzetnike i obrtnike ➤ Izrada plana upravljanja i marketing plana poslovnih zona ➤ Priprema projekata za apliciranje na EU fondove i programe	
	2016. – 2019.	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, EU fondovi i programi	
	Indikatori/pokazatelji ➤ Vrsta izrađene projektno-tehničke dokumentacije ➤ m/km izgrađenog sustava vodoopskrbe ➤ m/km izgrađenog sustava odvodnje otpadnih voda ➤ Broj priključaka na sustave vodoopskrbe i odvodnje ➤ m/km izgrađene prometne infrastrukture u zoni ➤ Broj izgrađenih poslovnih objekata/proizvodnih pogona ➤ Broj poduzetnika/obrnika u poduzetničkim zona ➤ Broj novozaposlenih	

79

Preporučene mjere u okviru prioriteta 1.3.: Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim i kulturno-povijesnim resursima i tradicijskim vrijednostima

Šifra mjere: M 1.3.1.	Naziv mjere: Izgradnja javne turističke infrastrukture	Šifra povezanog prioriteta: P 1.3.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Udruga civilnog društva	
Sadržaj mjere	➤ Izgradnja/modernizacija turističkih objekata ➤ Izgradnja i uređenje pješačkih i tematskih staza ➤ Izgradnja i uređenje biciklističkih staza ➤ Izgradnja i uređenje izletišta ➤ Izgradnja i uređenje vidikovaca i odmorišta ➤ Nabava i postavljanje turističke signalizacije ➤ Izrada i postavljanje turističkih interpretativnih sadržaja	
Razdoblje provedbe	2016. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, TZ Brodsko-posavske županije, Hrvatska turistička zajednica, Fond za razvoj turizma, Ministarstvo turizma, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ m/km uređenih šetnica i tematskih staza ➤ m/km uređenih biciklističkih staza ➤ Broj postavljenih vidikovaca i odmorišta ➤ Broj postavljenih klupa za odmor ➤ Broj postavljenih kanti za otpatke ➤ Broj i vrsta postavljene turističke signalizacije ➤ Broj postavljenih turističkih interpretativnih sadržaja	

Šifra mjere: M 1.3.2.	Naziv mjere: Razvoj novih i poboljšanje postojećih turističkih sadržaja i usluga	Šifra povezanog prioriteta: P 1.3.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Općina Vrbje	
	Turistički poslovni subjekti	
	➤ Poticanje razvoja turističke ponude i usluga lovnog, ribolovnog, sportsko-rekreacijskog, gastronomskog, tradicijskog, kulturnog, etno i tradicijskog, te cikloturizma ➤ Poticanje razvoja turističkih djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima ➤ Obnova i uključivanje materijalne i nematerijalne baštine, te tradicijskog nasljeđa u turističku ponudu ➤ Poticanje obnove objekata tradicijskog graditeljstva i njihovo uključivanje u turističku ponudu ➤ Očuvanje i promoviranje seoskih običaja i tradicijskih vrijednosti kao dijela kulturnog identiteta ➤ Izgradnja, uređenje i opremanje smještajnih kapaciteta ➤ Izgradnja, uređenje i opremanje ugostiteljskih kapaciteta ➤ Unapređenje postojećih i razvoj novih turističkih manifestacija i događanja	
	2016. – 2020.	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, TZ Brodsko-posavske županije, Hrvatska turistička zajednica, Fond za razvoj turizma, Ministarstvo turizma, EU fondovi i programi, turistički subjekti	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj i vrsta turističkih sadržaja ➤ Broj obnovljenih objekata kulturne i povijesne baštine ➤ Broj obnovljenih sakralnih i profanih objekata ➤ Broj obnovljenih objekata tradicijskog graditeljstva ➤ Broj turističkih manifestacija i događanja na području Općine ➤ Broj i vrsta sadržaja u okviru turističkih manifestacija ➤ Broj posjetitelja turističkih manifestacija ➤ Broj obnovljenih objekata tradicijskog graditeljstva uključenih u turističku ponudu ➤ Broj i vrsta smještajnih kapaciteta ➤ Broj ležajeva u smještajnim kapacitetima ➤ Broj ostvarenih noćenja ➤ Broj i vrsta ugostiteljskih sadržaja na području Općine	

82

U okviru strateškog cilja 2 definirani su sljedeći prioriteti s pripadajućim mjerama:

STRATEŠKI CILJ 2: ZAŠTITA OKOLIŠA I RAZVOJ LOKALNE RURALNE INFRASTRUKTURE

Prioritet 2.1. Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture

Prioritet 2.2. Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom

Prioritet 2.3. Povećanje razine energetske neovisnosti područja Općine

Preporučene mjere u okviru prioriteta 2.1.: Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture

Šifra mjere: M 2.1.1.	Naziv mjere: Izgradnja/modernizacija vodoopskrbnog sustava	Šifra povezanog prioriteta: P 2.1.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Općina Vrbje Regionalni vodovod Davor d. o. o. ➤ Izrada projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih dozvola i suglasnosti za izgradnju vodoopskrbne mreže i vodnih građevina ➤ Izgradnja/modernizacija sustava vodoopskrbe i vodnih građevina ➤ Povećanje kapaciteta postojeće vodoopskrbne mreže ➤ Razvoj sustava praćenja vodoopskrbnog sustava (analiza i saniranje gubitaka u distribucijskoj mreži) u svrhu racionalnog korištenja	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja	2016. – 2019. Proračunska sredstva Općine, Regionalni vodovod <i>Davor d. o. o.</i> , Hrvatske vode, Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj i vrsta izrađene projektno-tehničke dokumentacije ➤ m/km izgrađenog distribucijskog sustava ➤ Broj i vrsta izgrađenih vodnih građevina ➤ Broj izgrađenih priključaka na sustav vodoopskrbe kod fizičkih osoba ➤ Broj izgrađenih priključaka na sustav vodoopskrbe kod pravnih osoba ➤ m³ utrošene vode na godišnjoj razini	

Šifra mjere: M 2.1.2.	Naziv mjere: Izgradnja kanalizacijske mreže	Šifra povezanog prioriteta: P 2.1.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Regionalni Vodovod Davor d. o. o.	
Sadržaj mjere	➤ Izrada projektno-tehničke dokumentacije izgradnje odvodnje otpadnih i oborinskih voda ➤ Izgradnja/modernizacija sustava odvodnje otpadnih voda ➤ Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ➤ Provedba istraživanja i analiza mogućnosti korištenja otpadnog mulja iz procesa pročišćavanja otpadnih voda za gnojidbu poljoprivrednih površina na području Općine	
Razdoblje provedbe	2017. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Hrvatske vode, CEB, EIB	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj i vrsta izrađene projektno-tehničke dokumentacije ➤ m/km izgrađenog sustava odvodnje otpadnih voda ➤ Broj izgrađenih priključaka na sustav odvodnje kod fizičkih osoba ➤ Broj izgrađenih priključaka na sustav odvodnje kod pravnih osoba ➤ m³ obrađenih otpadnih voda ➤ Broj i vrsta radnji provedenih u okviru istraživanja ➤ Broj i vrsta izrađenih dokumenata u okviru istraživanja	

Šifra mjere: M 2.1.3.	Naziv mjere: Pобољшanje cestovne infrastrukture	Šifra povezanog prioriteta: P 2.1.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Općina Vrbje Županijska uprava za ceste ➤ Izrada projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih suglasnosti i dozvola ➤ Modernizacija postojećih županijskih prometnica ➤ Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih nerazvrstanih i lokalnih prometnica ➤ Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih nogostupa ➤ Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih prometnih objekata i površina – parkirališta, ugibališta, mostova ➤ Izgradnja/modernizacija autobusnih stajališta ➤ Postavljanje horizontalne i vertikalne prometne signalizacije	
Razdoblje provedbe Potencijalni izvori financiranja	2015. – 2020. Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Županijska uprava za ceste, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ m/km izgrađenih nerazvrstanih i lokalnih cesta ➤ m/km rekonstruiranih nerazvrstanih i lokalnih cesta ➤ m izgrađenih/rekonstruiranih nogostupa ➤ Ukupan broj parkirališnih mjesta ➤ Broj postavljenih nadstrešnica na autobusnim stajalištima ➤ Broj postavljene horizontalne i vertikalne prometne signalizacije ➤ Ukupan broj prometnih nezgoda na području Općine ➤ Broj teško ozlijeđenih/smrtno stradalih u prometnim nezgodama na području Općine	

Šifra mjere: M 2.1.4.	Naziv mjere: Izgradnja/modernizacija energetske infrastrukture	Šifra povezanog prioriteta: P 2.1.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Koncesionar za distribuciju plina	
Sadržaj mjere	➤ Izrada projektno-tehničke dokumentacije i ishođenje potrebnih suglasnosti i dozvola za izgradnju energetske infrastrukture ➤ Izgradnja lokalne plinoopskrbne mreže ➤ Modernizacija sustava javne rasvjete	
Razdoblje provedbe	2016. – 2019.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, HEP, Koncesionar za distribuciju plina, Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj i vrsta izrađene projektno-tehničke dokumentacije ➤ m/km izgrađene plinoopskrbne mreže ➤ Broj kućanstava priključenih na plinoopskrbnu mrežu ➤ Broj poslovnih subjekata priključenih na plinoopskrbnu mrežu ➤ Broj postavljenih led rasvjetnih tijela ➤ kWh utrošene električne energije za sustav javne rasvjete	

Šifra mjere: M 2.1.5.	Naziv mjere: Poboljšanje ostale komunalne infrastrukture i objekata, te uređenje javnih površina	Šifra povezanog prioriteta: P 2.1.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	-	
Sadržaj mjere	➤ Nabava opreme i mehanizacije potrebne za održavanje javnih površina ➤ Uređenje i održavanje parkova, zelenih i ostalih javnih površina ➤ Izgradnja i opremanje mrtvačnica na grobljima ➤ Izgradnja pješačkih staza na grobljima ➤ Postavljanje ograde i spremnika za odlaganje otpada na grobljima ➤ Uređenje okoliša groblja	
Razdoblje provedbe	2015. – 2018.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo graditeljstva, Ministarstvo regionalnog razvoja i EU fondova	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj i vrsta nabavljene opreme i mehanizacije za uređenje i održavanje javnih površina ➤ m uređenih parkova, zelenih i ostalih javnih površina ➤ Broj mrtvačnica na grobljima ➤ Broj i vrsta nabavljene opreme za mrtvačnice ➤ m uređenih pješačkih staza ➤ Broj zasađenih sadnica drveća, grmova i cvijeća	

Preporučene mjere u okviru prioriteta 2.2.: Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom

Šifra mjere: M 2.2.1.	Naziv mjere: Nabava komunalne opreme za prikupljanje i zbrinjavanje otpada	Šifra povezanog prioriteta: P 2.2.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	
Sadržaj mjere	➤ Nabava zelenih otoka ➤ Nabava spremnika za selektiranje i odlaganje otpada u kućanstvima ➤ Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	
Razdoblje provedbe	2016. – 2018.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj postavljenih zelenih otoka ➤ Broj spremnika za odlaganje različitih vrsta otpada u kućanstvima ➤ Broj spremnika za odlaganje različitih vrsta otpada kod poslovnih subjekata ➤ Ukupna količina prikupljenog otpada po vrstama	

Šifra mjere: M 2.2.2.	Naziv mjere: Senzibiliziranje lokalne zajednice za odgovoran odnos prema okolišu	Šifra povezanog prioriteta: P 2.2.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Odgojno-obrazovne ustanove, udruge	
Sadržaj mjere	➤ Organiziranje promotivnih kampanja za podizanje razine svijesti o problemima okoliša, te mjerama za očuvanje okoliša ➤ Organizacija i provedba informativno-edukativnih javnih tribina/radionica i programa za lokalno stanovništvo ➤ Provedba akcija i inicijativa iz područja zaštite okoliša ➤ Poticanje interesa javnosti za trajan pristup obavijestima o okolišu ➤ Poticanje sudjelovanja javnosti u procesima donošenja odluka iz područja zaštite okoliša	
Razdoblje provedbe	2016. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj održanih edukacija/radionica/programa ➤ Broj sudionika na edukacijama ➤ Broj provedenih akcija zaštite okoliša ➤ Broj sudionika u akcijama zaštite okoliša ➤ Broj izrađenih informativno-promotivnih materijala	

Preporučene mjere u okviru prioriteta 2.3.: Povećanje razine energetske neovisnosti područja Općine

Šifra mjere: M 2.3.1.	Naziv mjere: Promoviranje i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima, gospodarskim i javnim objektima	Šifra povezanog prioriteta: P 2.3.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	
Sadržaj mjere	➤ Organizacija i provedba informativnih skupova/javnih tribina/radionica na temu obnovljivih izvora energije ➤ Izrada informativno-promotivnih materijala na temu obnovljivih izvora energije ➤ Poticanje ugradnje solarnih/fotonaponskih sustava na stambenim i gospodarskim objektima ➤ Ugradnja solarnih/fotonaponskih sustava na javnim objektima ➤ Poticanje izgradnje infrastrukture i sustava na obnovljive izvore energije, posebice kod gospodarskih subjekata (biomasa)	
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj održanih informativnih skupova/javnih tribina/radionica ➤ Broj sudionika na održanim informativnih skupovima/javnim tribinama/radionicama ➤ Broj i vrsta izrađenih informativno-promotivnih materijala ➤ Broj ugrađenih solarnih i fotonaponskih panela na kućanstvima ➤ Broj ugrađenih solarnih i fotonaponskih panela na gospodarskim objektima ➤ Broj ugrađenih solarnih i fotonaponskih panela na javnim objektima ➤ kWh proizvedene električne i toplinske energije ➤ Broj i vrsta izgrađenih sustava za proizvodnju električne i toplinske energije na gospodarskim objektima	

Šifra mjere: M 2.3.2.	Naziv mjere: Primjena mjera energetske učinkovitosti u kućanstvima, gospodarskim i javnim objektima	Šifra povezanog prioriteta: P 2.3.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	
Sadržaj mjere	➤ Organizacija i provedba informativnih skupova/javnih tribina/radionica na temu energetske učinkovitosti ➤ Izrada informativno-promotivnih materijala na temu energetske učinkovitosti ➤ Ugradnja energetske učinkovite građevinskih materijala (prozori, vrata, podovi, stropovi, krovne, toplinska izolacija zidova) ➤ Ugradnja energetske učinkovite rasvjete u stambenim, gospodarskim i javnim objektima ➤ Ugradnja energetske učinkovitih sustava grijanja/hlađenja u stambenim, gospodarskim i javnim objektima	
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj održanih informativnih skupova/javnih tribina/radionica ➤ Broj sudionika na održanim informativnim skupovima/javnim tribinama/radionicama ➤ Broj i vrsta izrađenih informativno-promotivnih materijala ➤ Broj i vrsta provedenih energetske obnove stambenih objekata ➤ Broj i vrsta provedenih energetske obnove gospodarskih objekata ➤ Broj i vrsta provedenih energetske obnove javnih objekata ➤ Broj prijave za sufinanciranje energetske obnove iz javnih sredstava ➤ Broj odobrenih prijave za sufinanciranje energetske obnove iz javnih sredstava	

U okviru strateškog cilja 3 definirani su sljedeći prioriteti s pripadajućim mjerama:

STRATEŠKI CILJ 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života

Prioritet 3.1. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa

Prioritet 3.2. Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite

Prioritet 3.3. Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja

Prioritet 3.3. Razvoj udruga civilnog društva

Preporučene mjere u okviru prioriteta 3.1.: Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa

Šifra mjere: M 3.1.1.	Naziv mjere: Izgradnja/modernizacija odgojno-obrazovne infrastrukture	Šifra povezanog prioriteta: P 3.1.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Odgojno-obrazovne ustanove Općina Vrbje ➤ Izrada projektne dokumentacije za izgradnju novih odgojno-obrazovnih ustanova ➤ Ulaganje u obnovu, izgradnju i opremanje dječjih vrtića, škola i sportskih dvorana ➤ Obnova, modernizacija i opremanje postojećih odgojno-obrazovnih ustanova ➤ Priprema projekata za apliciranje na EU fondove i programe	
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta; EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ m² izgrađenih/obnovljenih osnovnih škola ➤ m² izgrađenih dječjih vrtića ➤ Broj i vrsta nabavljene opreme ➤ Broj djece uključenih u odgojno-obrazovne programe ➤ Broj prijavljenih projekata ➤ Broj odobrenih projekata za financiranje	

Šifra mjere: M 3.1.2.	Naziv mjere: Poticanje neformalnog obrazovanja djece i mladih, te lokalnog stanovništva	Šifra povezanog prioriteta: P 3.1.
Nositelj mjere Partner/i u provedbi Sadržaj mjere	Obrazovne ustanove Općina Vrbje ➤ Informiranje djece, mladih i lokalnog stanovništva o cjeloživotnom obrazovanju ➤ Promoviranje cjeloživotnog obrazovanja ➤ Iniciranje i održavanje edukativnih programa ➤ Potpora programima dokvalifikacija, prekvalifikacija i stručnog usavršavanja ➤ Poticanje sudjelovanja djece i mladih na edukativnim seminarima i radionicama	
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Obrazovne ustanove, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, EU programi iz područja obrazovanja	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj izrađenih informativno-promotivnih materijala ➤ Broj održanih edukativnih programa ➤ Broj sudionika edukativnih programa ➤ Broj polaznika programa dokvalifikacija/prekvalifikacija/stručnog usavršavanja	

Preporučene mjere u okviru prioriteta 3.2.: Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite

Šifra mjere: M 3.2.1.	Naziv mjere: izvaninstitucionalnih oblika zdravstvene i socijalne skrbi	Razvoj	Šifra povezanog prioriteta: P 3.2.
Nositelj mjere	Udruga civilnog društva		
Partner/i u provedbi	Općina Vrbje		
Sadržaj mjere	➤ Poticanje udruga civilnog društva na jače uključivanje u kreiranje i provedbu programa i usluga socijalne skrbi ➤ Poticanje osposobljavanja nezaposlenih osoba za pružanje usluga socijalne skrbi u okviru djelovanja udruga civilnog društva (gerontodomačice i sl.) ➤ Kreiranje usluga sukladno potrebama potencijalnih ciljanih skupina korisnika na području Općine		
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.		
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo socijalne politike i mladih, EU fondovi i programi		
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj udruga civilnog društva koje pružaju socijalne usluge ➤ Vrsta socijalnih usluga koje pružaju udruge civilnog društva ➤ Broj korisnika socijalnih usluga koje pružaju udruge civilnog društva ➤ Broj osposobljenih gerontodomačica na području Općine		

Šifra mjere: M 3.2.2.	Naziv mjere: Pобољшanje postojećih programa socijalne skrbi i zdravstvene zaštite	Šifra povezanog prioriteta: P 3.2.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška	
Sadržaj mjere	➤ Razvoj programa socijalne uključenosti za ranjive skupine stanovništva (starije i nemoćne osobe, osobe s invaliditetom, nezaposleni, mladi i sl.) ➤ Razvoj programa demografske obnove područja Općine ➤ Razvoj programa za pomoć obiteljima s djecom s poteškoćama u razvoju ➤ Sufinanciranje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženim građanima ➤ Izgradnja infrastrukture za potrebe pružanja zdravstvenih i socijalnih usluga (domovi za starije i nemoćne, ljekarna, dnevni/poludnevni boravak za starije i nemoćne) prilagođenih osobama s invaliditetom	
Razdoblje provedbe	2016. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo socijalne politike i mladih	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj korisnika programa socijalne skrbi ➤ Broj i vrsta dodijeljenih financijskih pomoći ➤ Broj djece s poteškoćama u razvoju uključenih u program socijalne skrbi ➤ m² izgrađene socijalne infrastrukture ➤ m² zdravstvene infrastrukture ➤ Kapaciteti prihvata u domovima za starije i nemoćne ➤ Broj zaposlenih u domovima za starije i nemoćne ➤ Broj korisnika usluga dnevnog/poludnevnog boravka za starije i nemoćne	

Preporučene mjere u okviru prioriteta 3.3.: Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine

Šifra mjere: M 3.3.1.	Naziv mjere: Izgradnja/modernizacija infrastrukture u funkciji razvoja društvenih i kulturnih sadržaja	Šifra povezanog prioriteta: P 3.3.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Mjesni odbori, udruge civilnog društva	
Sadržaj mjere	➤ Rekonstrukcija/adaptacija i opremanje postojećih društvenih domova ➤ Izgradnja i opremanje novih društvenih objekata ➤ Adaptacija i prenamjena postojećih objekata u prostore namijenjene razvoju kulturnih sadržaja	
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo kulture, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj društvenih domova na području Općine ➤ m² obnovljenih prostora društvenih domova ➤ Broj i vrsta nabavljene opreme za društvene domove ➤ Broj izgrađenih novih društvenih objekata ➤ Broj i vrsta nabavljene opreme za nove društvene objekte ➤ m² prostora u funkciji razvoja kulturnih sadržaja i događanja	

Šifra mjere: M 3.3.2.	Naziv mjere: Jačanje udruga mladih i poticanje na kreiranje novih društvenih i kulturnih sadržaja i programa	Šifra povezanog prioriteta: P 3.3.
Nositelj mjere	Općina Vrbje	
Partner/i u provedbi	Udruge mladih	
Sadržaj mjere	➤ Poticanje uključivanja što većeg broja mladih u djelovanje udruga mladih ➤ Izrada programa potreba mladih na području Općine ➤ Pružanje operativne i financijske potpore radu udruga mladih ➤ Razvoj novih društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine	
Razdoblje provedbe	2015. – 2020.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, donatorski natječaji	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj registriranih udruga mladih na području Općine ➤ Broj članova u udrugama mladih na području Općine ➤ Broj prioriteta i mjera definiranih programom potreba mladih na području Općine ➤ Broj realiziranih aktivnosti/inicijativa/projekata udruga mladih ➤ Broj financijskih potpora dodijeljenih udrugama mladih ➤ Broj novih društvenih/kulturnih sadržaja na području Općine ➤ Broj sudionika i posjetitelja društvenih/kulturnih sadržaja na području Općine	

Šifra mjere: M 3.3.3.	Naziv mjere: Poboljšanje infrastrukture i sadržaja za sport i rekreaciju	Šifra povezanog prioriteta: P 3.3.
Nositelj mjere	Sportske udruge i klubovi	
Partner/i u provedbi	Općina Vrbje	
Sadržaj mjere	➤ Izgradnja/ obnova i opremanje sportskih objekata ➤ Izgradnja/obnova sportskih terena i igrališta ➤ Izgradnja/modernizacija dječjih igrališta ➤ Potpora radu sportskim klubovima i udrugama ➤ Poticanje uključivanja stanovništva, posebice djece i mladih u rad sportskih klubova i udruga ➤ Razvoj novih sportskih sadržaja i usluga	
Razdoblje provedbe	2015. – 2019.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, Hrvatski olimpijski odbor, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ m² izgrađenih/obnovljenih sportskih objekata ➤ m² izgrađenih/obnovljenih sportskih terena i igrališta ➤ Broj i vrsta sadržaja u u sportskim objektima i na terenima ➤ Broj korisnika sadržaja ➤ Broj dječjih igrališta na području Općine ➤ Broj sportskih klubova i udruga na području Općine ➤ Broj članova sportskih klubova i udruga na području Općine	

Preporučene mjere u okviru prioriteta 3.4.: Razvoj udruga civilnog društva

Šifra mjere: M 3.4.1.	Naziv mjere: Jačanje operativnih kapaciteta udruga civilnog društva	Šifra povezanog prioriteta: P 3.4.
Nositelj mjere	Udruge civilnog društva	
Partner/i u provedbi	Općina Vrbje	
Sadržaj mjere	➤ Informiranje udruga civilnog društva o potrebama i mogućnostima jačanja vlastitih kapaciteta i uloge u razvoju lokalne zajednice ➤ Poboljšanje materijalnih uvjeta djelovanja i opremljenosti udruga ➤ Poticanje udruga civilnog društva na kontinuirano usavršavanje i edukacije iz područja upravljanja, financija, te pripremi i izradi projekata ➤ Poticanje profesionalizacije rada udruga civilnog društva	
Razdoblje provedbe	2015. – 2018.	
Potencijalni izvori financiranja	Proračunska sredstva Općine, Brodsko-posavska županija, donatorski natječaji/javni pozivi, resorna ministarstva, zaklade i fondovi, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ m² prostora dodijeljenih udrugama na korištenje ➤ Broj i vrsta nabavljene nove opreme za kvalitetno djelovanje udruga civilnog društva ➤ Broj članova udruga koji su sudjelovali na edukativnim radionicama i seminarima ➤ Broj ishodenih certifikata za pojedina područja relevantna za djelovanje udruga ➤ Broj apliciranih projekata udruga na nacionalne/EU natječaje i javne pozive ➤ Broj odobrenih projekata udruga za financiranje ➤ Broj zaposlenih u udrugama	

Šifra mjere: M 3.4.2.	Naziv mjere: Poticanje umrežavanja i suradnje udruga civilnog društva	Šifra povezanog prioriteta: P 3.4.
Nositelj mjere	Udruge civilnog društva	
Partner/i u provedbi	Općina Vrbje	
Sadržaj mjere	➤ Informiranje udruga o mogućnostima i prednostima umrežavanja, te potencijalnim modelima suradnje s drugim udrugama na lokalnoj i regionalnoj razini ➤ Poticanje uključivanja i jačeg djelovanja udruga u LAG-u „Zapadna Slavonija“ ➤ Jačanje međusobne suradnje između udruga civilnog društva, posebice kod kreiranja i provedbe projekata od interesnog značaja za lokalnu zajednicu ➤ Poticanje izrade i apliciranja zajedničkih projekata udruga na nacionalne/EU izvore financiranja	
Razdoblje provedbe	2015. – 2018.	
Potencijalni izvori financiranja	Financijska sredstva udruga, Proračunska sredstva Općine, LAG „Zapadna Slavonija“, Brodsko-posavska županija, donatorski natječaji, EU fondovi i programi	
Indikatori/pokazatelji	➤ Broj izrađenih informativnih materijala ➤ Broj održanih radnih sastanaka s udrugama ➤ Broj udruga s područja Općine uključenih u LAG „Zapadna Slavonija“ ➤ Broj izrađenih i apliciranih zajedničkih projekata udruga s područja Općine ➤ Broj zajedničkih projekata udruga odobrenih za financiranje	

5. BAZA PROJEKTNIH IDEJA

Svrha izrade baze projektnih ideja u okviru Strateškog razvojnog programa općine Vrbje je učinkovito planiranje aktivnosti koje prate razvojne smjernice i politike općine Vrbje.

Projektne ideje usklađene su sa strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama definiranih Strateškim razvojnim programom, čime je osigurana usklađenost projektnih ideja s dokumentima viših razina. Projektne ideje objedinjene u bazi uključuju razvojne projekte općine Vrbje, ali i ostalih predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora.

R.br.	Naziv projekta	Ukupna vrijednost projekta	Razina pripremljenosti projekta				Strateški cilj, prioritet, mjera
			Projektna ideja	U pripremi	Spreman za financiranje i provedbu	Kandidiran na natječaje	
1.	Izgradnja mosta na potoku Rešetarica	437.500,00			X		SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
2.	Uređenje središta naselja Vrbje – I. faza	818.607,11			X		SC 3 P 3.3. M 3.3.1.
3.	Modernizacija kolnika ceste prema nogometnom igralištu u Bodovaljcima	306.244,83			X		SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
4.	Modernizacija kolnika ceste u Staklenom sokaku	209.955,26			X		SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
5.	Sanacija kolnika ceste u Ulici sv. Roka u Vrbju	549.809,75			X		SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
6.	Sanacija kolnika ceste u Ulici Bešlijski sokak u Sićicama	506.000,00			X		SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
7.	Sanacija kolnika ceste u Ratarskoj ulici u Vrbju	252.534,75			X		SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
9.	Izgradnja mosta na županijskoj	710.000,00		X			SC 2 P 2.1.

	cesti Vrbje – Bodovaljci				M 2.1.3.
10.	Izgradnja pješačkih staza u naselju Bodovaljci	1.200.000,00		X	SC 2 P 2.1. M 2.1.3.
11.	Izgradnja sustava odvodnje i pročišćivača otpadnih voda	25.000.000,00	X		SC 2 P 2.1. M 2.1.2.
12.	Izgradnja vodoopskrbne mreže	5.847.600,25		X	SC 2 P 2.1. M 2.1.1.
13.	Modernizacija sustava javne rasvjete	860.000,00		X	SC 2 P 2.1. M 2.1.4.
14.	Nabava zelenih otoka i spremnika za odlaganje posebnih vrsta otpada	260.000,00		X	SC 2 P 2.2. M 2.2.1.
15.	Nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	120.000,00	X		SC 2 P 2.2. M 2.2.1.
16.	Izgradnja pješačkih staza na grobljima	75.000,00	X		SC 2 P 2.1. M 2.1.5.
17.	Opremanje mrtvačnica na grobljima	60.000,00	X		SC 2 P 2.1. M 2.1.5.
18.	Adaptacija „Rodine kuće“	286.000,00		X	SC 1 P 1.3. M 1.3.2.
19.	Uređenje i opremanje društvenog doma u Savskom Boku	460.000,00		X	SC 3 P 3.3. M 3.3.1.
20.	Izgradnja i opremanje dječjih igrališta (7)	840.000,00		X	SC 3 P 3.3. M 3.3.1.
21.	Modernizacija mreže poljskih puteva	1.000.000,00		X	SC 1 P 1.1. M 1.1.2.
22.	Obnova i opremanje područne škole u Sićicama	760.000,00	X		SC 3 P 3.1. M 3.1.1.
23.	Obnova i opremanje	120.000,00		X	SC 3 P 3.1.

	područne škole u Visokoj Gredi			M 3.1.1.
24.	Izgradnja i postavljanje odmorišta za bicikliste (4)	80.000,00	X	SC 1 P 1.3. M 1.3.1.
25.	Izgradnja višenamjenskog društvenog objekta	4.000.000,00	X	SC 3 P 3.3. M 3.3.1.
26.	Nabava meteo-informacijskog sustava u poljoprivredi	300.000,00	X	SC 1 P 1.1. M 1.1.2.
27.	Izgradnja infrastrukture u poduzetničkoj zoni	2.000.000,00	X	SC 1 P 1.2. M 1.2.2.
28.	Opremanje ambulante za dentalnu medicinu	250.000,00	X	SC 3 P 3.2. M 3.2.2.
29.	Opremanje laboratorija za ljekarničke djelatnosti	250.000,00	X	SC 3 P 3.2. M 3.2.2.
30.	Izgradnja malonogometnog igrališta u Vrbju	300.0000,00	X	SC 3 P 3.3. M 3.3.3.
31.	Dogradnja krovišta na tribinama za gledatelje NK „Slavonija“, Bodovljaci	300.000,00	X	SC 3 P 3.3. M 3.3.3.
32.	Dogradnja klupskih prostorija u NK „Sava“ Mačkovac	300.000,00	X	SC 3 P 3.3. M 3.3.3.
33.	Nabava kombi vozila za prijevoz vatrogasne mladeži na natjecanja	180.000,00	X	SC 3 P 3.4. M 3.4.1.

6. POKAZATELJI UČINKA PROVEDBE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

Kako bi se valorizirao učinak provedbe Strateškog razvojnog programa nakon obuhvaćenog razdoblja, nužno je definirati konkretne i mjerljive pokazatelje. Pokazatelji učinka su alati koji mjere uspjeh, tako da će jasan i strukturiran skup ključnih pokazatelja omogućiti u kojoj mjeri su ostvareni planirani rezultati i ciljevi. Pokazatelji učinka definirani su na dvije razine: razini predviđenih mjera i na razini strateških ciljeva. Pokazatelji učinka na razini preporučenih mjera iskazani su u tablicama u kojima su razrađene mjere u okviru svakog pojedinog prioriteta, dok u nastavku slijedi prikaz pokazatelja koji će se koristiti za mjerenje uspješnosti ostvarivanja na razini definiranih strateških ciljeva.

Strateški cilj	Pokazatelji učinka
Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa	✓ Povećani prihodi Općine od poreza na dohodak za 5% ✓ Povećan broj zaposlenih za 2 % ✓ Povećanje prihoda poduzetnika i obrtnika za 10 % ✓ Povećan udio površina pod ekološkom proizvodnjom za 5 % ✓ Minimalno 100 ostvarenih turističkih noćenja na godišnjoj razini
Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture	✓ 5 % smanjenje količina komunalnog otpada ✓ Udio recikliranog otpada u ukupnom otpadu 10 % ✓ 10 % smanjena potrošnja energije ✓ 10 % povećanje utrošene energije iz obnovljivih izvora
Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života	✓ Povećanje neto plaća za 5 % ✓ Porast potrošnje na području Općine za 8 % ✓ Povećan udio visokoobrazovanih osoba u ukupnom stanovništvu za 5 % ✓ Povećan broj djece na području Općine za 3 %

7. USKLAĐENOST S REGIONALNIM, NACIONALNIM I EU STRATEGIJAMA

Temeljni element planiranja i izrade svakog razvojnog programa odnosi se na uvažavanje šireg razvojnog okruženja, tj. razvojne strategije, programe i planove na regionalnoj i nacionalnoj razini, te na razini Europske unije. U procesu izrade Strateškog razvojnog programa općine Vrbje za razdoblje 2015. – 2020. posebna pozornost usmjerena je u dijelu programiranja strateških ciljeva i prioriteta koji su definirani na način da slijede opći smjer zadan ciljevima i prioritetima Brodsko-posavske županije, Republike Hrvatske, ali i Europske unije jer će se Strateški razvojni program općine Vrbje koristiti i kao podloga za korištenje europskih fondova i programa. U nastavku teksta prikazani su strateški ciljevi i prioriteti najznačajnije strateško-razvojne dokumentacije na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, te ciljevi i prioriteti definirani ovim Strateškim razvojnim programom.

7.1. EU razina

Strategija *Europa 2020.* je desetogodišnja strategija Europske unije kojom se nastoji premostiti postojeća gospodarska kriza koja je raširena diljem Europe te poticati konkurentnost i zapošljivost. Strategija adresira nedostatke postojećeg modela rasta i nastoji stvoriti uvjete za drugačiju vrstu rasta – rasta koji je pametan, više održiv i uključiv.

Strategija definira pet glavnih ciljeva za EU do kraja 2020. Oni uključuju zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene/energiju, obrazovanje, socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Ciljevi strategije *Europa 2020.* su:

- 75 % populacije u dobi između 20 - 64 godine trebalo bi biti zaposleno
- 3 % BDP-a EU treba investirati u istraživanje i razvoj
- treba ispuniti klimatsko-energetske ciljeve „20/20/20“ (uključujući i povećanje do 30% smanjenja emisije ukoliko okolnosti dozvoljavaju)
- postotak osoba koje rano napuste školovanje trebao bi biti ispod 10 %, a najmanje 40% osoba u dobi od 30 do 34 godine trebalo bi završiti tercijarni stupanj obrazovanja
- 20 milijuna manje ljudi trebalo bi biti u opasnosti od siromaštva.

Ciljevi su međusobno povezani i pretvoreni su u nacionalne ciljeve i smjernice. Ciljevi strategije podupiru se i s pomoću sedam „vodećih inicijativa“ kojima se pruža okvir kojim EU i nacionalna tijela zajednički jačaju napore u područjima kojima se podupiru prioriteti strategije *Europa 2020.* kao što su inovacije, digitalno gospodarstvo, zapošljavanje, mladi, industrijska politika, siromaštvo i učinkovitost resursa.

7.2. Nacionalna razina

Nacionalni strateški referentni okvir – ciljevi	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
Poticanje bržeg gospodarskog rasta temeljenog na integraciji tržišta i institucionalnim reformama	SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa P 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora P 1.2. Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva P 1.3. Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim, kulturno-povijesnim i tradicijskim resursima
Viša stopa zaposlenosti	
Promicanje održivog razvoja	

Strategija regionalnog razvoja RH 2011. – 2013.	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
SC 1: Razvoj županija i statističkih regija Prioriteti: ✓ Poljoprivreda, šumarstvo, lovstvo i slatkovodno ribarstvo ✓ Razvoj regionalne infrastrukture ✓ Povećanje konkurentnosti gospodarstva ✓ Zaštita okoliša ✓ Jačanje ljudskih potencijala	SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa P 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora P 1.2. Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva P 1.3. Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim, kulturno-povijesnim i tradicijskim resursima
SC 2: Razvoj potpomognutih područja	SC 2: Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture P 2.1. Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture P 2.2. Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom P 2.3. Povećanje razine energetske neovisnosti područja Općine
SC 3: Razvoj pograničnih područja Podciljevi: ✓ Promicanje održivog gospodarskog i društvenog razvoja pograničnih područja ✓ Zaštita okoliša, prirodno i kulturno nasljeđe, javno zdravlje, borba protiv organiziranog kriminala ✓ Osiguranje učinkovitih i sigurnih granica ✓ Promicanje zajedničkih aktivnosti malih razmjera koje uključuju lokalne sudionike iz pograničnih područja	SC 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života P 3.1. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa P 3.2. Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite P 3.3. Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine P 3.4. Razvoj udruga civilnog društva

Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. – 2020.

Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.

Opći cilj – povećanje konkurentnosti malog gospodarstva u Hrvatskoj

SC 1: Poboljšanje ekonomske uspješnosti

- ✓ Pružanje potpore tvrtkama u modernizaciji postrojenja i opreme, uvođenju tehnologija, postupaka i normi te mjere za unapređenje učinkovitosti sektora proizvodnje
- ✓ Promicanje usvajanja i uporabe informacijske te komunikacijske tehnologije i potpora ulaganju u digitalnu tehnologiju
- ✓ Pružanje pomoći pojedinačnim tvrtkama i skupinama tvrtki u procesu internacionalizacije poslovanja
- ✓ Razvoj klastera, udruga, vrijednosnih lanaca i poslovnih mreža koje obuhvaćaju malo gospodarstvo, PPI-ja i javnih istraživačkih organizacija za jačanje konkurentnosti pojedinačnih tvrtki
- ✓ Pružanje potpore tvrtkama za ulaganje u R&D i inovacije te povezivanje s visokoškolskim ustanovama i javnim istraživačkim organizacijama za jačanje konkurentnosti razvojem novih proizvoda i usluga
- ✓ Pružanje potpore tvrtkama u primjeni tehničkih normi i sustava kvalitete

SC 2: Poboljšan pristup financiranju

SC 3: Promocija poduzetništva

- ✓ Inicijative kojima je cilj promijeniti postojeće dominantne stavove prema poduzetništvu
- ✓ Poticanje otvaranja novih tvrtki te pružanje potpore novootvorenim tvrtkama i samozaposlenima
- ✓ Jačanje izobrazbe za poduzetništvo i poduzetničke kompetencije u sklopu kurikuluma školskih i visokoškolskih ustanova te na sveučilištima i znanstvenim ustanovama
- ✓ Poboljšanje kvalitete i kvantitete usluga pružanja poslovne potpore
- ✓ Poboljšanje ponude poduzetničke infrastrukture, posebno one namijenjene poduzetnicima početnicima i onima koji se bave djelatnostima baziranim na znanju
- ✓ Stvaranje povoljna utjecaja na ulagačku klimu i osiguranje konkurentnosti za natjecanje za strane ulagačke projekte te proaktivno privlačenje izravnih stranih ulaganja

SC 4: Poboljšanje poduzetničkih vještina

- ✓ Podupiranje modernizacije poslovanja kroz izobrazbu za poduzetnike u Hrvatskoj
- ✓ Potpora unapređenju strukovnih kompetencija poduzetnika i njihovih zaposlenika uključivanjem u različite oblike neformalnog obrazovanja (seminari, tečajevi i dr.) i informalnog obrazovanja
- ✓ Pružanje stručne potpore ključnim aspektima poslovnog upravljanja, kao što su inovacije, upravljanje kvalitetom i marketing
- ✓ Razvijanje novih modela pristupa i usvajanja „najbolje prakse“ upravljanja te promicanje uspješnih priča za poticanje širenja inovativnog upravljanja u sektoru maloga gospodarstva
- ✓ Potpora razvoju opće svijesti o potrebi edukacije i usavršavanja te većem usvajanju cjeloživotnog učenja u malom gospodarstvu u Hrvatskoj

SC 5: Poboljšano poslovno okruženje

SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa

P 1.2. Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva

M 1.2.1. Poboljšanje poslovne klime na području Općine

M 1.2.2. Izgradnja poslovne infrastrukture

M 1.2.3. Jačanje konkurentnosti poduzetnika i obrtnika

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
Glavni cilj – povećanje atraktivnosti i konkurentnosti hrvatskog turizma, što će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti Strateški ciljevi 1. Poboljšanje strukture i kvalitete smještaja 2. Novo zapošljavanje 3. Investicije 4. Povećanje turističke potrošnje	SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa P 1.3. Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim, kulturno-povijesnim i tradicijskim resursima M 1.3.1. Izgradnja javne turističke infrastrukture M 1.3.2. Razvoj novih i poboljšanje postojećih turističkih sadržaja i usluga M 1.3.3. Brendiranje i promocija područja Općine kao turističke destinacije

Nacionalna strategija zaštite okoliša	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
Dugoročni nacionalni ciljevi: ✓ Sačuvati i unaprijediti kakvoću voda, mora, zraka i tla u Republici Hrvatskoj ✓ Održati postojeću biološku raznolikost u Republici Hrvatskoj ✓ Sačuvati prirodne zalihe, a osobito integritet i značajke područja posebnih prirodnih vrijednosti (more, obala i otoci, planinski dio Republike Hrvatske itd.) Opći prioriteti: ✓ Striktna provedba propisa zaštite okoliša ✓ Podizanje svijesti o potrebi zaštite okoliša, to jest obrazovanje za okoliš ✓ Integralni pristup u borbi protiv zagađivanja (osobito zraka, mora, voda i tla) i djelovanje usmjereno k prevenciji nastanka otpada (sustav gospodarenja otpadom) ✓ Održivo gospodarenje prirodnom baštinom i prirodnim resursima: tlom, vodama, morem, krajolikom te Jadranskom obalom i otocima ✓ Reduciranje potrošnje energije iz neobnovljivih izvora ✓ Unapređenje kakvoće okoliša urbanih sredina ✓ Unapređenje zdravlja i sigurnosti, osobito kroz upravljanje industrijskim hazardima	SC 2: Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture P 2.1. Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture P 2.2. Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom M 2.2.2. Senzibiliziranje lokalne zajednice za odgovoran odnos prema okolišu P 2.3. Povećanje razine energetske neovisnosti područja Općine M 2.3.1. Promoviranje i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima, gospodarskim i javnim objektima M 2.3.2. Primjena mjera energetske učinkovitosti u kućanstvima, gospodarskim i javnim objektima

Nacionalna strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
Strateško područje – obrazovanje i cjeloživotno učenje	SC 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života P 3.1. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja P 3.2. Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite
Strateško područje – zapošljavanje i pristup zapošljavanju	
Strateško područje – stanovanje i dostupnost energije	
Strateško područje – pristup socijalnim naknadama i uslugama	
Strateško područje – pristup zdravstvenom sustavu	
Strateško područje – skrb o starijim osobama	
Strateško područje – borba protiv zaduženosti i financijske neovisnosti	
Strateško područje – uravnoteženi regionalni razvoj	

Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
✓ Institucionalni okvir za potporu razvoju civilnog društva ✓ Civilno društvo i sudionička demokracija ✓ Osnaživanje uloge OCD-a za društveno-ekonomski razvoj ✓ Djelovanje i daljnji razvoj civilnog društva u međunarodnom kontekstu	SC 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života P 3.4. Razvoj udruga civilnog društva M 3.4.1. Jačanje operativnih kapaciteta udruga civilnog društva M 3.4.2. Poticanje umrežavanja i suradnje udruga civilnog društva

Program ruralnog razvoja RH 2014. -2020.	Strateški razvojni program općine Vrbje 2015. – 2020.
Opći ciljevi: ✓ Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prehrambenog sektora ✓ Promicanje okolišno učinkovitog poljoprivrednog sustava ✓ Poboljšana učinkovitost resursa, te pomaka klimatskih elastičnoj poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu ✓ Smanjenje ruralne depopulacije i povećanje kvalitete života, te gospodarski oporavak Prioriteti: ✓ Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima ✓ Jačanje isplativosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama	SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa P 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora M 1.1.1. Poticanje ekološke proizvodnje u poljoprivredi M 1.1.2. Unapređenje uvjeta za bavljenje poljoprivrednim djelatnostima M 1.1.3. Jačanje kapaciteta i kvalitete proizvodnje

- ✓ Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi
- ✓ Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom
- ✓ Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru
- ✓ Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima

7.3. Regionalna razina

Kod planiranja strateških razvojnih ciljeva općine Vrbje vodilo se računa o tome da isti budu usklađeni s općim strateškim ciljevima i prioritetima prepoznatim u ključnoj strateško-razvojnoj dokumentaciji Brodsko-posavske županije:

Županijska razvojna strategija Brodsko-posavske županije	Strateški razvojni program općine Vrbje za razdoblje 2015. – 2020.
Strateški cilj 1: Jačanje gospodarstva na način koji vodi značajnom i kontinuiranom povećanju zaposlenosti i kvalitete radnih mjesta Strateški cilj 2: Zaštita prirode i okoliša kao temelja održivog razvoja i gospodarskih aktivnosti Strateški cilj 3: Kontinuiran razvoj obrazovnog sustava u skladu s potrebama gospodarstva Strateški cilj 4: Poboljšanje kvalitete života, razvoj društvene infrastrukture i unapređenje položaja socijalno osjetljivih skupina	SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa P 1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora P 1.2. Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva P 1.3. Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim, kulturno-povijesnim i tradicijskim resursima SC 2: Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture P 2.1. Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture P 2.2. Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom P 2.3. Povećanje razine energetske neovisnosti područja Općine SC 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života P 3.1. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa P 3.2. Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite P 3.3. Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine P 3.4. Razvoj udruga civilnog društva

Strategija razvoja ljudskih potencijala Brodsko-posavske županije	Strateški razvojni program općine Vrbje za razdoblje 2015. – 2020.
Prioritetna os 1: Potpora pristupu održivom zapošljavanju i prilagodljivosti radne snage Prioritetna os 2: Pojačanje socijalne uključenosti skupina u nepovoljnom položaju i osoba s posebnim potrebama Prioritetna os 3: Pобољшanje ljudskog kapitala u obrazovanju i u istraživanju i razvoju Prioritetna os 4: Jačanje uloge civilnog društva za bolje upravljanje	SC 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života P 3.1. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa P 3.2. Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite P 3.3. Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine P 3.4. Razvoj udruga civilnog društva

PROVEDBA STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

1. INSTITUCIONALNI OKVIR I UPRAVLJANJE

Razvoj općine Vrbje predstavlja proces koji zahtijeva usklađeno i koordinirano djelovanje svih razvojnih dionika u provedbi Strateškog razvojnog programa općine Vrbje do konca 2019. godine. Smjer razvoja prema ostvarenju definiranih strateških ciljeva razvoja Općine zahtijeva ne samo suradnju dionika u provedbi, nego i stručnost u provedbi i nadzoru provedbe predviđenih projekata i mjera. Strateški razvojni program općine Vrbje kao službeni dokument usvaja Općinsko vijeće, a Općinski načelnik odgovoran je za implementaciju Strateškog razvojnog programa.

Općina Vrbje na čelu s načelnikom Općine osigurat će dostupne operativne, ljudske i materijalne resurse potrebne za provedbu Strateškog razvojnog programa, usklađivati aktivnosti ostalih dionika u provedbi definiranih mjera i projekata, provoditi nadzor nad provedbom mjera i projekata, te na godišnjoj razini izvještavati Općinsko vijeće o implementaciji Strateškog razvojnog programa.

U obavljanju navedenih aktivnosti, općina Vrbje će održavati redovite kontakte i suradnju s ostalim dionicima iz javnog, privatnog i civilnog sektora, a posebice s onim dionicima koji su prepoznati kao nositelji određenih mjera.

2. FINACIJSKI OKVIR 2015. – 2020.

Implementacija Strateškog razvojnog programa općine Vrbje do konca 2019. godine, uz operativne resurse i ljudske potencijale, najviše će ovisiti o osiguranju financijskih sredstva potrebnih za provedbu planiranih mjera. Osiguranje i održavanje dugoročnih izvora financiranja predstavlja značajan izazov za općinu Vrbje.

Glavni izvori financiranja mjera i projekata definiranih Strateškim razvojnim programom općine Vrbje u razdoblju obuhvaćenom Strategijom su:

- Proračun Općine
- Proračun Brodsko-posavske županije
- Financijska sredstva iz državnog proračuna, odnosno nadležnih ministarstava i fondova
- Financijska sredstva iz EU fondova i programa.

U nastavku slijedi prikaz okvirnog pregleda i alokacije financijskih sredstava po strateškim ciljevima, odnosno prioritetima za razdoblje provedbe Strateškog razvojnog programa općine Vrbje:

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ	PRIORITETI	PROCIJENJENA FINANCIJSKA SREDSTVA (Kn)
SC 1: Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa	1.1. Jačanje poljoprivrednog sektora	3.666.000,00
	1.2. Razvoj mikro, malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva	
	1.3. Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim i kulturno-povijesnim resursima, te tradicijskim vrijednostima	
SC 2: Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture	2.1. Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture	36.394.644,84
	2.2. Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom	
	2.3. Poboljšanje razine energetske neovisnosti područja Općine	
SC 3: Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života	3.1. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa	8.578.607,11
	3.2. Povećanje razine socijalne sigurnosti i zdravstvene zaštite	
	3.3. Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine	
	3.4. Razvoj udruga civilnog društva	

Kako je vidljivo iz prethodne tablice, najveći udio financijskih sredstava planiran je u okviru Strateškog cilja 2: Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture. Međutim, i ostali navedeni prioriteti i pripadajuće mjere jednako su značajni za razvoj Općine. S obzirom na nedostatna financijska sredstva u općinskom proračunu, provedba Strateškog razvojnog programa uvelike je povezana s učinkovitim korištenjem EU fondova i programa, te ostalih dostupnih izvora financiranja razvojnih projekata i mjera.

3. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE ZA 2015.

Strateški cilj/Prioritet	Aktivnosti/projekti	Iznos (kn)	Izvor financiranja
1. Održivi ekonomski razvoj područja Općine korištenjem lokalnih resursa			
Jačanje poljoprivrednog sektora			
	Poljoprivredni putovi	30.000,00	Općinski proračun
	Subvencije za registraciju poljoprivredne mehanizacije	12.500,00	Općinski proračun
	Subvencioniranje izobrazbe poljoprivrednika za održivu uporabu pesticida	14.000,00	Općinski proračun
Razvoj diferencirane turističke ponude temeljene na prirodnim i kulturno-povijesnim i tradicijskim vrijednostima			
	Manifestacije	13.500,00	Općinski proračun
	Subvencioniranje brendiranja domaćeg piva <i>Bošnjak</i>	2.000,00	Općinski proračun
	<i>Zlatne ruke</i> – štand Udruge u Dubrovniku	1.000,00	Općinski proračun
	Sufinanciranje prijevoza na Fišijadu	1.200,00	Općinski proračun
UKUPNO	74.200,00 Kn		
2. Zaštita okoliša i razvoj lokalne ruralne infrastrukture			
Unapređenje komunalne, prometne i energetske infrastrukture			
	Projektna dokumentacija za komunalnu infrastrukturu	62.000,00	Općinski proračun
	Sanacija odlagališta komunalnog otpada	400.000,00	Općinski proračun
	Nerazvrstane ceste	100.000,00	Općinski proračun
	Uređenje javnih površina	163.800,00	Općinski proračun
Poboljšanje sustava gospodarenja otpadom			
	Nabava zelenih otoka	68.650,00	Općinski proračun
UKUPNO	794.450,00 Kn		
3. Zadržavanje stanovništva na području Općine poticanjem rasta društvenog standarda i kvalitete života			
Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja, te kvalitete ljudskih resursa			
	Program predškole	49.270,00	Općinski proračun
Povećanje razine socijalne sigurnosti i zaštite			
	Skrb o obiteljima i djeci	41.000,00	Općinski proračun
	Pomoć obiteljima i kućanstvima	92.530,00	Općinski proračun
Unapređenje društvenih i kulturnih sadržaja na području Općine			
	Obnova društvenih domova	389.537,00	Općinski proračun
	Sport	45.000,00	Općinski proračun
Razvoj udruga civilnog društva			
	LAG „Zapadna Slavonija“	16.000,00	Općinski proračun
	Udruge u kulturi	235.650,00	Općinski proračun
UKUPNO	868.987,00 Kn		
SVEUKUPNO: 1.737.637,00 Kn			

4. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Uspješna implementacija Strateškog razvojnog programa podrazumijeva uspostavu sustava za praćenje i vrednovanje postignutoga u odnosu na definirane prioritete i ciljeve, a temelj za praćenje uspješnosti su zadani indikatori/pokazatelji učinka.

Praćenje provedbe pretpostavlja kontinuirano procjenjivanje provedbe svih navedenih mjera i strateških razvojnih projekata u odnosu na vremenski okvir, potrebne ljudske, financijske i materijalne resurse, te infrastrukturu nužnu za provedbu. Također, praćenje podrazumijeva da se na vrijeme identificiraju eventualne poteškoće kako bi se omogućila pravodobna prilagodba aktivnosti i projekata u odnosu na promijenjene okolnosti.

Odgovornost za praćenje provedbe Strateškog razvojnog programa nosi općina Vrbje na čelu s načelnikom Općine. Načelnik Općine zajedno s djelatnicima JUO bit će odgovoran za praćenje provedbe svih definiranih mjera i razvojnih projekata, te će početkom svake kalendarske godine pripremiti i izraditi Izvješće o provedbi Strateškog razvojnog programa za prethodnu godinu. Izvješće će se sastojati od financijskog i narativnog dijela. Financijski dio obuhvatit će kratak pregled provedenih razvojnih mjera i projekata, kao i opis o financiranju provedbe razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju. Navedeno uključuje opis ukupno planiranih sredstava za ostvarivanje razvojnih mjera, te utrošena sredstva za provedbu prema izvorima financiranja (državni proračun, županijski proračun, lokalni proračun, EU fondovi i programi, te ostali izvori).

Narativni dio izvješća obuhvatit će sumarni prikaz provedenih mjera, te opis postignutih rezultata provedenih razvojnih mjera u izvještajnom razdoblju pomoću definiranih pokazatelja. Također, narativni dio obuhvatit će i opis glavnih dionika koji su sudjelovali u praćenju te sastavljanju izvješća, ali i izvješće o statusu projekata definiranih unutar Baze razvojnih projekata.

Uspostavljen sustav praćenja i izvještavanja omogućit će brzo i učinkovito ažuriranje, kako Baze projekta, tako i ostalih dijelova Strateškog razvojnog programa u svrhu postizanja očekivanih rezultata.

DODATCI

POPIS FOTOGRAFIJA, GRAFIKONA I TABLICA

Fotografija 1: Položaj općine Vrbje unutar Brodsko posavske županije

Fotografija 2: Poslovna zona Vrbje

Fotografije 3: Ispaša uz rijeku Savu

Fotografija 4: Posavska poučna cesta

Fotografije 5,6,7: Bošnjak domaće pivo

Fotografije 8 i 9: Braniteljska regata

Fotografije 10 i 11: Tradicijska igra „vrepčanje“

Fotografije 12 i 13: Pokladno jahanje u Bodovaljcima

Fotografije 14 i 15: Konjičke utrke u Bodovaljcima

Fotografija 16: Uskrs u Sičicama

Fotografija 17: Rijeka Sava

Fotografija 18: Poljoprivredno letjelište u Bodovaljcima

Fotografija 19: Spremnici za selektiranje otpada

Fotografije 20 i 21: Groblja u naselju Sičice i Mačkovac

Fotografija 22: Crkva sv. Matije apostola u Mačkovcu

Fotografija 23: Crkva u Vrbju

Fotografija 24: Rodina kuća u Vrbju

Fotografija 25: PŠ Bodovaljci

Fotografija 26: PŠ Dolina

Fotografija 27: PŠ Visoka Greda

Fotografije 28 i 29: Društveni dom u naselju Sičice

Fotografije 30 i 31: Društveni dom u Bodovaljcima

Fotografije 32 i 33: Društveni dom u Dolini

Fotografija 34: Društveni dom u naselju Mačkovac

Fotografija 35: Društveni dom u naselju Vrbje

Fotografija 36: Društveni dom u naselju Savski Bok

Fotografija 37: Zgrada Općinske uprave

Fotografije 38 i 39: Unutrašnjost ambulante opće/obiteljske medicine

Fotografija 40: Prikaz obuhvata LAG-a Zapadna Slavonija u okviru Brodsko posavske županije

Grafikon 1: Ukupan broj stanovnika posljednje četiri popisne godine

Grafikon 2: Starosna struktura stanovništva na području Općine

Grafikon 3: Struktura stanovništva prema obrazovanju

Grafikon 4: Aktivne tvrtke prema glavnoj djelatnosti

Grafikon 5: Aktivne tvrtke po naseljima

Grafikon 6: Aktivni obrti prema djelatnostima

Grafikon 7: Aktivni obrti po naseljima

Grafikon 8: Kretanje broja nezaposlenih u razdoblju 2008. – 2015.

Grafikon 9: Obrazovna struktura nezaposlenih osoba

Grafikon 10: Struktura raspoloživog poljoprivrednog zemljišta

Tablica 1 : Broj stanovnika po naseljima

Tablica 2: Popis registriranih aktivnih tvrtki na području Općine

Tablica 3: Popis registriranih aktivnih obrta na području Općine

Tablica 4: Broj zaposlenih prema osnovi osiguranja

Tablica 5: Starosna struktura nezaposlenih

Tablica 6: Površine šumskog zemljišta na području Općine

Tablica 7: Županijske ceste na području općine Vrbje

Tablica 8: Lokalne ceste na području općine Vrbje

IZVORI PODATAKA, KORIŠTENE PUBLIKACIJE I FOTOGRAFIJE

Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
Ministarstvo poduzetništva i obrta, Obrtni registar, or.minpo.hr
Ministarstvo gospodarstva, www.mingo.hr
Ministarstvo kulture, www.min-kulture.hr
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja
Ministarstvo turizma, www.mint.hr
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, www.mzoip.hr
Ministarstvo uprave, Registar udruga u RH
Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, www.fzoeu.hr
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Sektor za ekonomske analize
Hrvatski zavod za zapošljavanje, www.hzz.hr
Hrvatska turistička zajednica
Hrvatska gospodarska komora, Registar poslovnih subjekata, www.biznet.hr
Hrvatska mreža za ruralni razvoj, www.hmrr.hr
Brodsko-posavska županija, www.bpz.hr
CTR d. o. o., razvojna agencija Brodsko-posavske županije
Županijska uprava za ceste, Slavonski Brod
Općina Vrbje, Prostorni plan uređenja općine Vrbje, Plan gospodarenja otpadom općine Vrbje za razdoblje od 2008. – 2016. godine, www.vrbje.hr
Lokalna akcijska grupa „Zapadna Slavonija“
OŠ Ljudevita Gaja, Nova Gradiška http://os-ligaja-ng.skole.hr/
OŠ „Mato Lovrak“, Nova Gradiška http://os-mlovrak-ng.skole.hr/
OŠ „Vladimir Nazor“, Adžamovci http://os-vnazor-adzamovci.skole.hr/
www.novagra.hr
www.novagradiska.com

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

„Izrada Strateškog razvojnog programa općine Vrbje za razdoblje 2015. - 2020.“

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. – 2020.

Udio sufinanciranja: 85 % EU, 15 % RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja